TENTAMEN HERPETOLOGIAE, AUTORE JACOBO THEODORO KLEIN. CUM PERPETUO...

Jacob Theodor Klein, Johann August Unzer

TENTAMEN HERPETOLOGIAE;

AUTORE

JACOBO THEODORO KLEIN.

CUM

PERPETUO COMMENTARIO.

Accessit J. A. UNZELI *OBSERVATIO* DE *TAENIIS* Latine reddita, cum DUBIIS CIRCA EANDEM.

Belluam vidi pedibus carentem,
Quæ suo gressu celeri ad recessus
Posta se confert, modo qualis hæc sit
Dic mihi quæso!
Dic! quibus terris animans alatur,
Cui procul victo fruatur per annos
Aura vitalis, juvenescat imo
Pelle levata.

LEIDAE & GOTTINGAE,
Apud ELIAM LUZAC, JUN.
MDCCLV.

Ovid. Tr. 3.

Sanguine Centauri Lernææ Sanguis Echydnæ
Mixtus ad auxilium tempora nulla dabat.

LECTORI

BENEVOLO.

S*PEM circa finem historiæ* QUADRUPEDUM *concepi, fore ut* HERPETOLOGIAM *ante plures annos tentatam severiori examine limarem. Non in irritum cessit* SPES *mea: Ideo moras facere nolo, quin* TE*cum*, BENEVOLE LECTOR, *ocyus* EANDEM *communicarem. Accipe bono animo* lucubratiunculas *cum* Commentariolo *ex schedis meis congesto*, TUAE*que* JUSTITIAE *&* BONITATI, *quibus reliqua opuscula mea suscepisti, comiter commendatas habeas.*

Nec virus *in iis nec* noxa, *nisi ex improviso malis vel Angue pejoribus; quippe*

Si bene facta locas male simplex atque benignus,
Non bene facta quidem sed male facta puta.
Ingratis servire nefas Gratisque nocere.
Quod bene fit Gratis, hoc solet esse lucro.

VALE & FAVE. *Scripsi* V. *Febr.* 1752.

TEN-

TENTAMEN
HERPETOLOGIAE.

§. I.

HERPETA (a) sunt animantia apeda (b), corpore elongato, quod volutim & flexuose loco in alium movetur (c), & sinuosum quiescit.

SERPENTIA animantia idem significant: nobis quippe serpens participium est a SERPO. Substantive sumpto vocabulo *Serpentis* non utamur, confundit enim apud autores *serpentia* cum *repentibus*, comprehenditque communiter non solum ANGUES, sed & SEPES, SALAMANDRAS, LACERTOS, imo Polypedia, ut SCORPIUM, SCOLOPENDRAM (d), quæ gradiendo se non attollunt, sed pedibus *humo repunt*.

SERPENTIUM autem duo saltim Genera summa habemus, ex quibus HERPETOLOGIAE duos ORDINES construximus: I. ANGUIS. II. VERMIS. Ambo HERPETA sunt, minime tamen inter se confundenda (e)

* * *

(a) Ab ἕρπειν i. e. absque pedum adminiculo serpere, quod & *Galenus* innuere voluit, inquiens. „ ἕρπειν proprie de Serpentibus dicitur & „ Vermibus, quibus pedes desunt, *improprie* etiam de pedestribus „ omnibus, quæ tardius repunt." ita & *Aldrovandus* ἑρπετὸν, Serpens, quod citra usum pedum & tantum vi costarum repit. Sic ἑρπετὰ

ani-

animalia sunt quæ serpunt, *generatim* naturæ serpentis vel reptilis qui sit, *Oppian.* *Germanis* serpentia, schleichende Thiere durch ungerade wege, repentia, kriechende Thiere.

(*b*) *Ergo* in illorum censum non ingrediuntur insecta pedata, sive sint volatilia, sive mere terrestria, nec pisces huc trahendi, qui & *repere* & *serpere* Hebræis potissimum dicuntur, *Bossuetus* de Hist. Pisc. passim.

(*c*) Neque Anguium transversas squamas ventrales, musculis licet distinctis connexas, nedum, secundum *Swammerdamium*, quotuplicem *lumbricorum* seriem excrescentiarum spinosarum per integram longitudinem, quibus tanquam uncinulis nunc hanc nunc illam corporis partem affigunt, robutque addunt, ad motus loco in locum peragendos, pedes diceris propter talem analogiam quidem *Cardanus* & *Isidorus* Serpentibus costas pro pedibus esse & squamas pro unguibus scribunt: nec *Aëtius* nobis contrarius, quod Cerastis squamæ circa ventrem pro pedibus sint; quibus adde *Severinum* qui de vipera Pyth. p. 216: Animantibus etiamsi videantur deesse nonnulla aliquando, partes tamen his semper esse analogas, quod ad pedes Anguium analogos applicat autor, conf. *Fabric.* de gressu animal. & libro de reptatu.

(*d*) Nonnulli hujus confusionis ansam sibi sumpserunt a callosa pelle nonnullorum vel eauvis squamatis. Dicuntur autem animalia quæcunque cortice tecta unico vocabulo, φολιδωτά, priscis Græcis. Est autem φολὶς *Arist.* H. A. l. 1. c. 6. squamis similis, aliquando rigidior & durior, ut in Testudinibus & Crocodilis, aliquando tenuior, ut in Serpentibus & Lacertis, conf. *Rondel.* de Pisc. l. 2. c. 3. Porro *Philosophus* de part. anim. l. 4. c. 1. ait: nullo modo evariare *Serpentinum* genus inter sese, omnia simillima *Lacertis* obtinere terrestribus & oviparis, interna, externa, supina, prona. Imo H. A. l. 2. c. 17. „ si *pedes* Lacertis demas, & *longitudinem* addas, *Lacertus fit Serpens*, si „ addas Serpenti & contrahas, *Serpens fit Lacertus*." Sic monstra fingit *Philosophus*, adde Lacerto *pilos*, ut fiat *Mustela*. Ratio sit interpres libri naturæ (*) & nos ex eodem in agnitione DEI tanto magis proficiamus, quanto magis ratio *beneficio Systematis* exculta fuerit. Creaturæ enim omnes, quæ sunt verbum DEI loquentis, omni momento ut sint, dependent ab actuali loquela DEI, hinc Liber naturæ continet verbum DEI viva voce ad nos loquentis, quoniam vero verbum DEI sanctum, cui nihil addendum, nihil demendum, omni animi sollicitudine sibi cavere debent *Historiæ naturalis Scriptores*, ne falsa immisceant veris.

* *Lib. Baro de Wolf* Ethic. l. 3. § 457. & *Sargis* ratio semper gaudendi parte 1. tract. 5. § 2.

(*e*) Omnes vermes pedati (comment. *b.*) propriissime sunt insecta, transformationi obnoxia.

§. II.

§ II.

ORDO I.

ANGUIS (*f*) est animal Herpetum sanguineum; transformationi non obnoxium (comm *e*).

Capite (*g*) caudaque differentibus Cute corticata (*h*) mirifice picta (*i*), pulmone respirans (*k*); organis sensorius (*l*), vertebris costisque per longitudinem corporis (*m*) præditus

Plurimi exuvias annuatim, paucissimi bis deponunt (*n*)

* * *

(*f*) Quod in angulos cedit, dum movetur, ita communiter Volvitur enim & circumvolvitur oblique & volutim, quod quidem & Vermes commune habent, plicatur & complicatur orbibus & spiris Nomen fuit generale non minus ac Serpens, & olim *Latinis* in specie dicebatur ANGUIS.

(*g*) Sunt capita rhomboidea, pyramidata, elongata, lata; maxillis protuberantibus; breviora, in acumen convergentia; compressa, rotundata, detonsa. Collo revera serpentia carent.

(*h*) Vel squamata, squamis evidentibus uti *piscium*, sive oculo armato illucentibus, prout *anguillæ*, autore *Leeuwenhoeckio*, Missu III de *piscibus*; vel torosa eminentibus circulis, uti Amphisbæna IBIJARA, albus, splendens instar vitri, annulis lineisque circinatis notatus.

(*i*) Picturæ & Ornamenta, nec non formæ stupenda varietas, qua colores, tænias, maculas, inscriptiones & quæ reliqua. Ambigo, an antecedant volatilia angues venustate & colorum variegationibus Cum stupore quodam observamus, inquit *Jo. Faber Lynceus*, quod inter creatas a DEO O M. bestias vix ullum earum genus reperiamus, in quo varietas major, virulentia sævior, naturæ potentia uberior elucescat. *Isidorus* dicere solebat Serpentum tot sunt venena, quot genera, tot pernicies, quot species, tot dolores, quot colores. Palmam autem præripiunt Europæis illi, qui ex vivariis Asiæ & utriusque Indiæ comportantur.

(*k*) Non tamen indesinenti & reciproco motu, intervallis brevibus, extensis & contractis aërem hauriunt & reddunt, sed semel inspiratum aliquamdiu retinent, sunt enim natura frigidi, aëreoque pabulo non multo indigent, unico tantum cordis ventriculo instructi. *Ray Syn.*

(*l*) i. e. Audiunt, vident, olfaciunt, gustant; consequenter habent meatus *auditorios*, *oculos*, *nares*, vel narium foramina, vel eorum vices sustinentia organa, *linguam* & *palatum*, illam falso trifidam, quum *Plinio* ob celerem motum appareat trisulca, prout & *Seneca* in Medea vs. 686.

Ovid.

—— Serpens corpus immensum trahit
Trifidamque linguam exerit, & quærens, quibus
mortifero veniat.

Tactus omnibus animantibus est communis. Auctores tamen circa sensus in diversas abeunt partes, quoties nec *auriculæ*, nec *nares*, nec *oculi* recta in hominum oculos cadunt; interim *Aristoteles* & *Plinius* naribus quidem carere, sed ad respirandum foramina habere ajunt. Quidni respirarent in orbem convoluti Angues, altoque somno sepulti? Aliter respirant VERMES. Quidni olfacerent per foramina naribus analoga, quod communis autorum sententia est, angues acuto præditos esse olfactus sensu. A multis seculis res in confesso fuit, omnia quadrupedia esse oculata, sed *Talpa* per totidem secula fuit symbolum invincibilis cæcitatis. Aures externæ si non adsunt, non tamen desunt meatus auditorii, in pluribus manifesti, in reliquis non detecti. Recte *Seba* in thesauro suo p. 77. „ Externe in serpentibus æque ac lacer„ tis nullæ visuntur auriculæ, unde tamen haud juste inferas, *auditu* „ illos *carere*, quum cantu volucrum excitatæ his capiendis sese ac„ cingant; interim *aperturam* auditus organi hactenus invenit nemo." Sed quid si dixerim, vel per os sensum auditus concipi, mediantibus tamen organis nondum nobis expositis? Nam, si verum est, quod angues audiunt, prout revera ita est, quis negaret organa auditus? Nonnulli cæcutire dicuntur, utpote oculis quidem instructi, ast densa tunica tecti, cum alii penitus visu privati sint, ne vestigium quidem oculorum monstrantes, interim tamen sagacioti *olfactu* prediti. Cæcilia non dicitur cæca, quod oculis careat, sed quod illos valde habeat parvos. Ibyara Cega *Marggr.* Cobra vega *Lusitanis* oculos habet minutos vix conspicuos, hærent in cute instar punctuli acu facti, sub terra vivit, prout *Talpa*, & illam fodiendo eruitur, non tamen, si ex consilio *Aristotelis* huic angui addantur pedes, mox fieret talpa. Sic oculis, visu, reliquisque sensibus multi angues temere sunt privati. Melius *Aldrovandus* de Serp. p. 8. Serpentes habere *omnino sensorias* reliquis animalibus similia, nimirum nares ad olfaciendum, oculos ad videndum, aures ad audiendum, sed hæ non eminent, quemadmodum neque in avibus, sed foramina tantum apparent, & *Plinius*: Pennatorum Buboni solum & Otæ plumæ veluti aures sunt, cæteris sunt Cavernæ ad audiendum, quas intuemur in *serpentibus*. De Naribus *Aldrov.* meatus etiam narium ante os habent, sed non ita explanatus, ut nares appellari possint, sufficit enim, ut spirandi munere tantummodo fungantur. *Idem* de Cæcilia: quod cæcula Serpens luminibus priva censeatur, hoc inter tot anguium species admirationem afferre non debet, quandoquidem inter tot animalia quadrupeda talpa etiam oculis caret, licet in illa, ad mentem *Philosophi*, ablata pelle, locus oculorum appareat. Mihi non constaret secum, Lector benevole, si dixerim: Centum anguium species audire, olfacere, videre, reli-

quos

quos sensoriis carere, quia horum facultates compertas non habeo, prout illorum. Si audiunt, necessario habere debent meatus auditorios organaque auditus qualiacunque

ORDO I.

(m) Vertebræ in minoribus plus minus cartilagineæ, Costæ aristis piscium costisque haud absimiles, in anguibus majoris molis vel viginti pedes superantibus & vertebræ & costæ mere osseæ sunt substantiæ Omnes sunt *mobiles*, atque flexus, rotationes velocissimasque vibrationes libere concedunt Vide maximæ Serpentis Ceilonicæ Sceleton apud *Sebam* Thes II. p. 115. t. 108 ibique Cranium tripartitum, binas oculorum orbitas, nares, maxillam superiorem dentibus carentem, inferiorem recurvatis dentibus, vertebras, costas, os occipitis, vertebram utrinque costatam & foramina, per quæ nervi & vasa deferuntur, cum monitu *autoris*, ne quis oculo minus attento hæc prætervideat & pro *adiaphoris* reputet, infinitam Summi Conditoris potentiam ipsumque Numen turpiter contemnens. Sed quare hæc & non aliter? Vide la *Bibliothèque raisonnée* tom. XXXV p 7 „ Il faut toujours se defier d'un systême, qui explique „ les vuës d'un Créateur par une Idée, qui saute aux yeux d'une Créa„ ture, c'est consulter un Enfant sur les raisons, qui conduisent les travaux d'un grand Architecte." Multorum mandibulæ *dentibus* virulentis, plurium caninis quoque, præ reliquis longissimis instructæ; aliorum maxillæ denticulis in gingivis replicatis obsessæ sunt & funestis, si morsu lacerant tendines & nervulos ad usque inflammationem; in multis asperæ saltem videntur gingivæ, sunt enim ora penitius nondum perquisita.

(n) Non quidem, me judice, omnes. Quippe Angues, quorum vertebræ & costæ mere osseæ sunt, *exuvias* non habent, sed Cutis valde crassa, quæ deglubi nequeunt, sed machæra rondi debent, qualia anguium Surinamensium olim habui, forte nec angues cute torosa (comm *b*).

§. III.

CLASSIS I.

CL. I.

ANGUIS CAPITE DISCRETO, CAUDA DECRESCENTE.

Angues, etsi collo careant (comm. *g*), plurimi tamen habent *capita* discreta, qualia sunt capita anguillæ, murænæ vel quadrupedum depilatorum (*o*), nec tamen impediuntur vibrationes (comm. *m*) *Cauda* vero in hac Classe, ab ano partibusque genitalibus originem sumens plerumque sic attenuata, ut in exitu acutissima videa-

tur;

CL. I. I. CAPITE DISCRETO —
tur; longior & brevior in diversis; nuda; nonnullorum singulariter hirta (*p*).

* * *

(*o*) Lacertorum nimirum, & quæ ejus farinæ.
(*p*) Scilicet instrumento admonitorio singulari prædita, uti in Angue *caudisono*, quandoque in exitu acute cornea.

§. IV.

Ad CLASSIS hujus GENERA formanda, ORA Anguium sunt introspicienda (*q*): an sint evidenter dentata? quales sint dentes (*r*)? an vero delitescant (*s*)? vel nulli adesse videantur (*t*)?

* * *

(*q*) Commercium in Ora Quadrupedum nimis periculosum est, plerumque temerarium. Angues ita vehementer non pertimescimus, quod glebæ terrarum sunt adscripti, pedibusque carent, quinimo patulo ore linguamque extra os vibrantes communiter offenduntur, quasi de se prædicantes, virtutem inesse oribus suis, in quibus debellari debeant, vel maximæ molis. Sic capite læso, aut spina vel baculo fracto, frangitur simul anguium fortitudo.

(*r*) Hæc nota generica minus fallit, ac multum fallunt multorum *præpropria* an hæc vel illa Serpentum viviparæ sint, an oviparæ? an venenosæ & crudeles, aut mites & innocuæ? utrum capita sint satis depressa, an nimis elata? quæ notæ Viperarum esse solent, quum tamen experientia doceat, non omnes Viviparas esse Viperas Porro, utrum capita satis sint producta vel contracta? elongata sive rostrata, an vero expansa? an squamæ plus minusve rudes, an læves, ut corpus dici queat hispidum, nec ne? an breves & in exuviis tenaces, ut glabrum videatur? Quæ omnia quidem ad Anguium *historiam* pertinent, nihil vero ad eorum *Ordinem* faciunt. Optimus *Seba* in thesauro suo angues plurimos vel ore clauso vel aperto ita exhibuit, ut ne vestigia quidem dentium oculis attingere liceat, quorum tamen morsus valde lugubres vel ipse accusavit, vel maxime fatales alii tradiderunt. *Catesbæjus* non nisi Sex Viperarum dentes exhibuit, de reliquis nulla mentio facta, vult denique *viperas* depressam habere caput, fere triangulare *tab.* 41. scilicet viperæ caudisonæ Americanæ primæ, mox autem apparet caudisona minor secunda *tab.* 42. capite elato, rostro producto, *illa* dentibus lethiferis caninis instructa, in *hujus* licet patulo ore nulli canini ostenduntur, interim tamen *Idem*: La morsure de ce Serpent est tres-venimeuse. Rursus Cerastes, Hæmorrhois, Aspis, Ammodytes plures dicuntur *viperini* esse generis, quod prout viperæ vivos pariunt pullos, dirumque habent venenum, sed talia difficaliter

I. CAPITE DISCRETO—

ter experimur, unde singulos ad viperas numeraremus, & quis est, *C.L.L.* qui omnium anguium puerperiis interfuit, aut singulorum prolem salutavit? Sic arduum plane opus est circa Serpentinum genus. Nec labori nec periculo parcere decrevi, ut tentarem Serpentologiam. VIPERAS dixerim omnes angues evidenter dentatos, & quidem I. Dentibus anticis caninis, longissimis, II. Omnibus dentibus pectinatis, Lucii piscis vel Crocodili æmulis, i. e. subulisformibus.

(*t*) COLUBER audiunt Angues dentibus delitescentibus, vel vix conspicuis, minus nocivi, quod prisci Colubrum anguem domesticum, aquaticos angues proprie Serpentes dixerunt. Permulti nomine Colubri tanquam mites & innocui celebrantur, vel quorum morsus non nisi inflammationem partis læsæ inducit facile tollendam.

(*t*) ANODON, Ἄνοδων, edentulus, mandibulis callosis, fimbriatis & serratis.

Tribus his GENERIBUS absolvi poterit ANGUIUM Classis Prima.

§. V.

GENUS I. G. I.

VIPERA. (*u*)

I. Dentibus anticis caninis, longissimis, mobilibus (*w*) ΚΥΝΟΔΟΝ.

A. VIPERA vulgaris variorum locorum Ἔχις, mas, Ἔχιδνα, fœmella. A viper, Adder. Viper / Natter, Viper-Natter; Dan. Brandschlang. Tyrus, *Arab.*

1. VIPERA Europæa (*) in conficiendis pastillis theriacalibus *Grevini*, *Nicandri*; *Gesn. Aldrov.* aliorum.

(*) Differunt Viperæ *vulgares* inter se pro regionum varietate, statura & proceritate. Capita habent plerumque depressa,

— *quorum satis ampla patescunt*

In latum capita —

Marem dicunt binos tantum caninos dentes habere, reliquis omnibus in gingivis delitescentibus, *Grevin. Aldrov. Fr. Redi.* Communiter in medio dorso linea nigricans utrinque dentata, seu catenula macularum a capite ad caudam. Cauda ultra excrementorum exitum ad quintam longitudinis partem protenditur, & in acutum terminatur.

2. VIPERA, ex rufo nigra, brevis & crassa, capite *admodum* lato, *depresso*, mit gequetschten kopf, ingenti rictu. Irritata enim valde deprimit caput & ad latera extendit. Mandi-

CL. I. O. I.

I. CAPITE DISCRETO—

1. VIPERA.

1 ΚΥΝΟΔΟΝ.

A. VULGARIS

dibulæ innumeris dentibus pectinatæ; duobus caninis ore exertis Caroliniana, *Catesby* tab. 44.

3. VIPERA tota e cinereo fusca, capite *insigniter producto*, duos pedes longa & proportionaliter crassa. Denticulis quam plurimis in utraque mandibula, quibus antecellunt insignes duo canini ad rostrum; oculis igneis; lingua carnei coloris. *Catesby* tab. 45.

4. VIPERA, rostro simo porcino (*). Anguis capite viperino *Catesby* tab. 46. Capite lato, depresso, inflatis buccis; mandibulis fimbriatis, in quibus latitant denticuli recurvi, conformes dentibus viperinis. Oculis albicantibus; super dorso fusco & ad latera maculis atris, ventre parum albicante. Caput superne brunum, maculis nigris longitudinalibus ad symmetriam pictum.

(*) Auctor nullus dubitat, quin sit species *viperæ*, etsi dentes non invenerit caninos, forte propter ætatem adhuc breves, (peut-être ne paroissoient elles pas encore) forte non observavit illos replicatos, nam mobiles sunt & abscondi possunt, nec omni tempore viperarum ore exerti.

5. VIPERA vera Indiæ orientalis, *Seba* tab. 8. n. 4. Caninis dentibus mediocriter crassis ex ore prominentibus, quos longe evibrare potis est. Denticuli in fauces usque. Dorso sub fusco, maculis saturate fuscis, majusculis, confluentibus, & serpentino flexu ad extimam caudam decurrentibus. Testiculi extrinsecus corpori appensi.

6. VIPERA, Surinamensis rubello quasi cinere adspersa, *Seba* tab. 8. n. 5.

Aspis. 7. VIPERA ASPIS, Nili incola; capite superne fusco ac corpore tænia alba distincto, mandibulis albis (x) *Seba* p. 11. t. 10. n. 1. Squamæ ventrales albæ limbo rubello prætextæ, dorsum squamulis atris.

8. VIPERA similis, Americana; mas & femina, *ibid.*

9. VIPERA capite vitulino, ore & occipite latis. Superna cutis rufula, catena ornatur obscure spadicea. Pudenda conspicua. ECHIDNA *Seba* t. 36. n. 2.

10.

I. Capite Discreto—
1 Vipera.
1 ΚΥΝΟΔΟΝ.
A. Vulgaris.

10. Vipera ex subrufo nigricante catena totum corpus percurrente. Testes concreti specie unius, corpore propendentes. Echis americanus, *Sebæ* t. 36. n. 1.

11 Vipera collari luteo. Vipera viridis Americana, femina, ex insula S. Eustachii, *Sebæ* t. 36. n. 3.

12 Vipera cærulea, Americana, femina ej. loci, *ib.* n. 4.

13 Vipera Depone, ventre ex luteo & rubro variegato, dentibus truculentis (y) *Coluber Depone*, maximus, Mexicanus, maculis discoloribus, *Sebæ* t. 92. — Depone

14. Vipera flammea, Bitin, raro exemplo: Quatuor longis in rictu dentibus, squamis laxis, mobilibus, quæ erectæ stridulum sonum edunt, flammæ in modum variegatis. Vipera Bitin, *colubri* de genere, major, Ceilonica. *Sebæ* t. 93. — Bitin

15. Vipera Bitin femina, (*) Ceilonica *Sebæ* t. 94. n. 2.
(*) Ori tam supra quam infra haud plures quatuor insident dentes longi, incurvi, acuti, quos emittere rursusque recondere valet

16. Vipera Tlehua ex insula Celebes *Sebæ* t. 59. n. 1. Colubro igneo *Lusit.* A vi toxica, quasi ignea. — Tlehua

17. Vipera ex Kairo, diversicolor, saturate spadiceo, rubro, flavo, albo, nigro, inter omnes eminentissima. *Sebæ* t. 27. n. 1.

18. Vipera capite aureo. Vipera Ceilonica, forma præstans *Sebæ* t. 49. n. 2.

19. Vipera Mangonizo, Textorum (*). Vipera Americana, ex insula Cuba, Mangonizo dicta, *Sebæ* t. 54. n. 3. — Mangonizo.
(*) In capite & in universo corpore nativum texturibus exemplar, quod imitantes elegantissimam taeniam conficere possent.

20. Vipera Insularis; pictura in annulares quasi insulas distinguitur, fronte oblonga Vipera pulcherrima Anticyris delata. *Sebæ* t. 54. n. 3.

21. Vipera Hebraica. Inscripti characteres hebraicas quasi lite-

CL. I. G. I. L. CAPITE DISCRETO—

1. VIPERA.

1. ΚΥΝΟΔΟΝ.

A. VULGARIS.

literas referunt dilute flavi, ex spadiceo emarginati. Vipera japanica, literis inscripta. *Sebæ* t. 54. n. 4.

Marassus. 22. VIPERA MARASSUS, arabica, rictu fimbriato. *Sebæ* t. 55. n. 2.

23. VIPERA crucifera; naso cæruleo, minutam crucem inscripto, imminentibus oculis. Coluber de Terragona mas & femina, *Sebæ* t. 60. n. 2. 3. Maris testiculi grandes prope finem obtusæ caudæ protuberantes.

24. VIPERA stellata, fusca nigris maculis stellatis distincta. Os dentibus plenum. Coluber stellatus, ex Rio de la Plata novæ Hispaniæ. *Sebæ* t. 60. n. 4.

Aconitas (Jaculus.) 25. VIPERA, cauda aculeata. Cujus acumini extremo bini adhærent aculei, minuti, acutissimi, bifidæ Serpentum linguæ similes, mandibulis latis. Serpens ACONTIAS sive JACULUS americanus ex insula S. Cruez. *Sebæ* t. 64. n. 1. Squamis prægrandibus.

Jakana. 26. VIPERA JAKANA, Brasiliensis. *Sebæ* t. 28. n. 1. Ex rufo flava, maculis saturate rubentibus, mandibulis diductis.

Tamachia. 27. VIPERA TAMACHIA, reticulata, squamulis dilute flaventibus & retis instar dispositis, annulis saturate spadiceis, mandibulis latis. Vipera Brasiliensis Tamachia dicta, *Sebæ* t. 28. n. 2.

de Neustria. 28. VIPERA de NEUSTRIA; curta & latiuscula fronte, maxillis latis, oculis lucidis, naribus amplis, fronte oblongo notata triangulo, nigra inscripta corona. Cobra seu Vipera de Neustria coronata Ceilonica. *Sebæ* t. 46. n. 2.

Cerastes. 29. VIPERA cornuta CERASTES; e mari Adriatico, *Sebæ* t. 55. n. 3. Capite molossum referens, ore & maxillis brevibus, latis; dentibus acutis, naribus multum patulis.

Paraguajana. 30. VIPERA PARAGUAJANA, formosa. *Sebæ* t. 74. Vestitu adeo eleganti, cui ordine describendo vix par est calamus; oculis minutis, naribus punctata macula albescentibus, maxillis latis.

Ammodytes. 31. VIPERA AMMODYTES (z); flammeis oculis, insignibus;

I. CAPITE DISCRETO— CL. I. G. I.
1. VIPERA
1. ΚΥΝΟΔΟΝ.
A. VULGARIS

bus, ampla fronte; maxillis patulis, plurimos dentes emittentibus valde acutos. Coluber Ceilonicus, longissimus, torvus, Ammodites dictus, *Sebæ* t. 61 n. 1.

32. VIPERA HYAENA *Græc.* Zeboa *Hebræis* orientalis *Sebæ* t. 78. n. 1. maximopere alexipharmaca. Hyaena.

33. VIPERA DIPSAS (*aa*), Helluor *Arab.* Anger, Cruciator, *aliis.* Coluber AMMORATES Africanus ex Guinea, *Sebæ* t. 78. n. 2. Morsu nocentissimus, alias formolissimus. Caput planum, late devaricatis maxillis, ampleque patulo rictu. Dipsas. Ammorates.

34. VIPERA squamis amplissimis in fronte, capite latiusculo & depresso. Vipera americana eleganter maculata. *Sebæ* t. 35. n. 1.

35. VIPERA JARCARACUCU *Raj.* Syn. Decem interdum palmos longa. Dentibus grandiusculis, quos, morsuræ, digitorum instar protrudunt, alioqui *buccis tectos*; præcipuum *in his virus.* Humor crocei coloris, adeo potens, ut 24. horarum spatio hominem de medio tollat. Plures simul enituntur fœtus. Jarcaracucu.

36. VIPERA Virginea, maculis purpureis; antici dentes canini pro corporis ratione minuti, attamen prominentes. *Seba* t. 71. n. 3.

* * *

(*x*) Acontiæ f. Jaculi vel Jaculatrices, imo Aesculapii, Ammodytæ, Amphisbænæ, Aspides, Colubri, Dipsades, Hæmorrhoi, Scytalæ, & plures multoties tam cum VIPERIS quam reliquis Serpentibus confunduntur, rursusque hi cum illis. Amplificata patebit hæc confusio in sequentibus, inprimis in Viperis & Colubris *Lincii* & *Catesbyi.* Multum fallimur vel externa facie, vel coloribus Anguium (lit. *r*) Apposite *Tourtenius* Surinamensis scripsit ad L... Rotterd. *Journ. lit.* tom. a part. 2. p. 441. „ Il faut qu'on donne une autre description de „ la VIPERE, ou qu'on ne dise plus, qu'elle est la seule entre tous „ les Serpens, qui mette bas ses petits vivants." Ex Epistola nostra ad *Tourtenium* d. d. 13. Apr. 1730 sequentia huc spectant. „ Recte mones VIPERAS vel *non solas* esse Angues, qui suos pullos vivos edunt, vel alia definitione indigere, ego nomine Viperarum appellaverim Serpentes, quarum arma in ore plurimum valent præ reli- Tourtenius citatus.

B 2 „ quo-

CL. I. I. CAPITE DISCRETO—

G. I 1. VIPERA

1 ΚΥΝΟΔΟΝ.

A. VULGARIS.

„ quorum nimis subdolis, sive sint lethifera sive non, non attentis
„ singulorum puerperiis, ad concinnandam itaque *Serpentologiam*,
„ prius conveniamus de accurata omnium descriptione, de externa
„ forma habituque trunci, exuviarum, caudæ, capitis, in primis de
„ *dentibus*. An dentes habeant caninos eorumque vel duos vel plures?
„ vel in alterutra vel in utrisque mandibulis? an vero edentuli sint,
„ vel fallaciter denticulati. Hæc cautela forte sufficeret, ad differen-
„ tias generum & specierum, illarum scilicet, quæ nemora, agros,
„ *saxa* & ruinas incolunt, lacusve. Circa marinos angues ratio ha-
„ benda est *apinnum*, quum *pinnati* vel ad latera vel in dorso vel in
„ ventre ad pisces sive anguillæ = sive murenæ = formes sint refe-
„ rendi. Quis est, qui viso angue haud lacteo, esse viviparum?
„ Plerique sunt venenosi, plures vivipari, non tamen viperæ. Ne-
„ que serpentum definitio quid valet, si cum reptilibus confundun-
„ tur, quod fecerunt *Grewium*, *Charletonus*, *Plinius*, *Celsus*, hic Scor-
„ piones & Phalangia in Serpentum numero collocavit —." De
visceribus viperarum conf. Vipera caudisona, quam D. *Edw. Ty-
son* cultro anatomico subjecit. *Trans. Anglic.* No. 144 a *Jo. Rajo*
Syn. quadr. p. 291 latinitate donatam. Bis in anno vipera *exuvias*
deponere dicitur. Nicander quandoque magnas, quandoque parvas
in Scenam producit. Vulgares alexipharmacæ Europææ & Ægyptia-
cæ raro spithamas duas cum dimidia, vel tres, *longitudine* superant.
Minimus *Ælian* & *Vossiani* angues jugeri longitudinis, & *Alexandri*
serpentem 40 cubitorum, dantur tamen angues ix. xvi, xviii. xx.
pluresque pedes longi, tantæ magnitudinis & *Cardanus* & alii recen-
tiorum meminerunt, ipse a *Trudera* Surinamensi habui coria Anguium
15 pedes longa. De *testiculis* viperarum, duplicique *pene* & *utero*
bifido, vid. *Aldrov. Tourton.* (cit. loco) „ Observ. en 1709 un de
„ 13 à 14 pieds de long, que les Negres disoient etre un jeune Ser-
„ pent d'Eau, dont il tira une trentaine d'œufs transparens couverts
„ d'une simple pellicule, & renfermants chacun un petit Serpent, un
„ peu près de la longueur d'un doigt, & le 4 Nov. en 1712 on au-
„ tre, bien different de la vipere, telle qu'elle est ecrite par les au-
„ tres. Il n'avoit pas la tete plus platte, que les autres Serpens,
„ n'ayant pas le museau retroussé, & non plus de grosses dents à la ma-
„ choire superieure."

(m) Bini dentes reliquis majores anterius hærentes nequaquam in ipsa maxil-
la, sed in foraminibus tumoris emissilibus desiguntur, & tanquam in vagina
reconduntur, usque dum ad mordendum inservire debeant. Nec vul-
nera morsu inflicta ex se venenata sunt, viperis enim nihil toxici inesse
ex-

I. Capite Discreto—

1. Vipera.

I. ΚΥΝΟΔΟΝ.

A. Vulgaris.

experientia docet, quod Nigritæ & Indiæ occidentalis incolæ mensarum inter delicias reponunt Serpentes coctas, assas, aliisque modis, pro cujuslibet gustu, præparatas, neque inde male se habent, *Seba præfat. Nicander* symptomata recenset, quæ mox ab ictu comparere solent; add. *Grevinus* p. 61. Sunt autem canini cavi, a radice ad apicem viam aperientes veneno, quod revera tale est, si sanguinem attingat. Aliud non datur, nisi liquor esse, qui palatum humectat, non ex vesica fellea eo translatus, vel, secundum *Rajum*, glandularum ope a sanguine secretus liquor. Alius in universo capite generatus dicitur, quem vipera lacessita, in iracundis quoque hominibus contingit, in factum vulnus infundit vindictam sumens:

> *Huic gemini apparent dentes, in carne venenum*
> *Fundentes* —— Nic.

Me quidem judice Vipera rapinam sumeas in escam non utitur dentibus caninis, quum reliqui apprehensorii ad capienda & retinenda fercula sufficiant, nec opus habet ex compressis vesiculis venenum elicere & vulneratæ prædæ infundere. *Aldrovandus* decocto capite Viperæ præter duos caninos adhuc numeravit 34. dentes in gingivis, aculeatos & serratos i. e. pectinatim coëuntes, ne contrario concursu atterantur, a nonnullis & ab ipso *Seba* hi vocantur molares, sed minus circumspecte. Quidquid sit, natura videtur viperis caninos & reponibiles dentes non nisi pro sumenda vindicta concessisse. Mense Octobr. 1753. Viperam ex *regionibus*, magnitudine & amictu Echidi *Americanæ Sebæ* tab. 36. n. 1. ex subrufo nigricante catena totum corpus percurrente, simillimam, adjuvante Doctiss. *Wilmerkio* M. D. cultro subjecimus. Fuit *mas*, testes multoties exserens. *Interanea* quidem soluerte & curiose perquæsivimus, sed pro hac vice missum facimus illa. Potissima inquisitionis ratio fuit, commune aliquod quærendi signum Viperarum, quarum Canini dentes ab autoribus nec indicati, nec prostantes picti (nam si prostarent, nullo alio signo opus foret) ut ore anguis *dubii inspecto* mox pronuntiare liceat, an anguis sit Vipera, nec ne. Mandibulam inferiorem sic *refrenavimus*, ut parietes oris interni æqui & plani perlustrari potuerint. Mox apprehendimus & digito & cultello denticulos in gingivis utriusque mandibulæ, oculis non nisi bene armatis capiendos, nullis simul Caninis in anteriore parte oris visis. Quum autem duo etiam singularia corpuscula oblonga palato veluti adpressa, quasi Sacculos vel *plicatos* aut *laciniatos loculos* conspexerimus, quæ nobis e maxilla superiore sub

 sita

CL. I. I. CAPITE DISCRETO—

G. I. 1. VIPERA.

1. ΚΥΝΟΔΟΝ.

A VULGARIS.

situ nariom procedere videbantur *gulam versus*, hosque processus ope cultelli retractæ præsumpseramus, revera loculos vel sacculos offendimus, palam arcte, prout diximus, incumbentes, in quibus se mox nudis oculis manifestabant amborum caninorum apices, aperuimus forficula hæ vaginulas, & dentes bini mobiles, albissimi, diaphani, *gynglymos* in maxilla habentes, intra vaginam integri conspiciebantur. Visui quoque fuit jucundum circa basin caninorum ope microscopii, immo & oculis nudis, offendisse cavitatem oblonge quadratam, per quam tenuissimam setam porcinam, ad longitudinem circiter cultri dorso æqualem, mucronem versus in dentes immisimus, tandem in carina vel dorso caninorum angustam quoque *crenulam* pene ad usque extremitatem acutissimam observavimus. Non melius dentium vagina tali, qualis post mortem Viperæ apparet, comparari potest, nisi cum PROCESSO MAMMILLARI. Si itaque dubius de alicujus anguis natura ejus saltim rictum aperueris, & ad palatum ejusmodi corpuscula *processui mammillari* similia observaveris, TUTO dixeris: ANGUEM esse VIPERAM, *caninis dehiscentibus*, quod non fallere credimus. Quod autem dentes mobiles sint, ad etiam experti sumus; quippe vagina vel loculo nudati, cultello ad morsum usque attolli poterant, qui *morsus* aliter fieri nequit, nisi sacculo illo retracto, dentibusque acutis, quantum satis, super gingiymo erectis. His peractis demum, monente amico, *Breynio* nostro, Perillustris *Richardi Meads* appendicem of the Viper (mechanical account of Poisnus, *the fourth Edition*, donum prout reliqua celebria opera *autoris*) lustravi, ubi tab. I. & II. omnia in clariore luce exposita sunt. *Loculum* appellat *bag* or *purse*, enim bottel, in which the two poisoning fangs are on each side contained. VIPERÆ vulgari Tab. I. denticuli in superiori mandibula utrinque X. apprehensorii, in inferiori VI. Sic ora Anguium, qui in celebribus museis prostant, sine ullo detrimento speciminum, examini subjecta, omnes brevi tempore prodere poterunt viperas, de quibus ambigimus, prætermissis Serpente *cornifero* & *causpicillari* aliisque, quas notas jam habemus nobis, quod sint VIPERÆ.

(x) Apud *Græcos* scutum rotundum significat.

In clypei speciem curvatis turribus ASPIS. Sil. It.

Quod se in orbem contrahat rotundique clypei formam, flatum atque strepitum senseris

Angelus clypei, aut phœbeæ lampadis instar. Virg. Æn. lib. 3.

Ælianus XVI Species numeravit, non explicavit, *Silius* plures; unde non miremur ASPIDES & bonæ & malæ notæ nobis occurrere. Alii ASPIDES ratione colorum distinguunt. *Strabo* juxta

I. CAPITE DISCRETO— CL. I. G. I.

1. VIPERA.

1. ΚΥΝΟΔΟΝ.

A. VULGARIS.

ta magnitudinem duas habet differentias ægyptiacas. *Plinius* duos dentes in parte oris superiore perforatos perpendit. Secundum *Nigandrum* Aspidis longitudo est unius ulnæ, crassitudo telo missili similis. *Grevinus* p. 51. tria genera narrat. Sic autores de Serpentibus parum inter se conveniunt. Loquendum tamen cum ipsis, quamdiu non adfuerit *Æsculapius*, qui ora tantæ multitudinis, quam venatus est beatus *Seba*, sollicitius inspecta aperuerit, externa licet anguium facie sufficienter jam exposita.

(y) Raro iterum exemplo, *mandibulæ infixis*, latus rictum amplum ambit margo, squamatus, oculi grandes. Hæc bestia singulari quadam *pediculorum* specie inter squamas latitantium, prout nonnulli alii angues, affligitur

(z) Ab ἄμμος, arena & δύειν subire, perfodere & fodiendo penetrare. Rostro enim carvo tanquam porcus persodere dicitur arenam sabulumque, viperæ aspectu persimillimus, capite ampliore, maxillis latioribus, & in superiore parte rostri eminentiam quandam acutæ verrucæ similem habens. Hinc & cornuta Vipera, vipera Illyrica, monoceros. Aspis *Bellonii*

Concolor exustis atque indiscretus arenis
Ammodytes —— Lucan.

(aa) Δίψας, διψάδ@- siticulosum, aridum. *Substantive* positum viperæ speciem denotat. Morsu ejus inexplabili potandi desiderio cruciantur, alii a δίψα, sitis, vel διψάω, sitio, διψακον apud *Sohn* in *Sel* Hic eam inter species Aspidis connumerat, cum ambo tamen inter se sint diversæ. *Isidorus* valde exiguam esse dicit, ut, cum calcatur, non videatur

Situla parvus item serpens sputamine laedit
Et sensus tollit, tollit itemque metam Pictor.

Ex mente *Aëtii* ejus longitudo cubitalis; vid. *Grevinum* iconemque quam dedit. Est itaque corpore exili & viperæ perquam simili, ictuque violentissimo

—— *In medio situbant Dipsades undis.* Lucan.

Durst-Schlang, vid. varia inter *Linckii* viperas dubias. *Serpens Surinamensis aquaticus*, Dipsia Surinamensis, nec non Dipsas Angolensis. Dipsas serpens non valde magnus viperæ similis *Lucan.* in dipsadib. Discrimen SITALæ & SCYTALIS vid. *Aldrov.* p. 229. Flara de Dipsade serpente. *Bustam.* tom. I. lib. 2. p. 10. Sunt Dipsadis plurima *nigredinis* vestigia, & color postremæ partis versus caudam ad *nigredinem* declinat.

§. VI.

CL. I. G. I. I. CAPITE DISCRETO—
1. VIPERA. ΚΥΝΟΔΟΝ

§. VI.

B. CAUDISONA, AMERICANA *Tyson Raji*. Boicininga, *Maggr.* Domina Serpentum, *Hernand* Cascа Vela, *Lusit.* Rattel-Klapper-Schlange. The Rattle-Snake. Anguis crotalophorus Cascabel i. e. *Klapper* (*bb*).

1. VIPERA caudisona, capite fusco, depresso, mandibulis latis, *Cateb.* II. t. 41. Tæniis latis & angulosis, obscure luteis nigrisque, angustioribus, alternantibus; tintinnabulo fusco, duodecim articulorum (*)

   (*) Ab omnibus anguibus crepitaculo in exitu caudæ distinguitur, singulis annis singulos articulos tintinnabulo accedere creditur, dicitur que habere præ reliquis vim attractivam, qua mediante aves & sciuri quasi ultro gulæ hujusmodi viperæ se committant. *Dentes* exserti canini fortiores, plura apud *Tysonem*.

2. VIPERA caudisona, minor, Americana. *Cateb.* t. 42. gracilis, capite elato, rostro producto, oculis plumbeis, lingua rubicunda, in capite superne linea lata aurea, cæterum nigro, corpore albicante & ex sordide aurantio variegato, majoribus & minoribus maculis nigris circinatis per longitudinem picta. *Dentibus* absconditis. Septem articulis caudisonis flavicantibus.
3. VIPERA caudisona mas, vultu furibundo. In dorso maculæ fuscæ, albo limbo quasi prætextæ, catenatim decurrentes. *Seba* t. 95. n. 1.
4. VIPERA crotalophora, Teuthlacotzouphi, femina; capite minus tuberoso, squamæque dorsales magis spadiceæ, *Seba* t. 95. n. 2.
5. VIPERA caudisona Ceilonica. Squamæ supini corporis rufæ, homogeneæ, infimæ latiores & dilutioris coloris. *Sebæ* t. 95. n. 3.
6. VIPERA caudisona orientalis maxima, femina, nodis quadraginta ad caudam; tres cubitos longa, dilute cinereo lutei coloris ex nigro fusco variegata. *Seba* t. 96. n. 1.
7. VIPERA caudisona, capite crasso, naso oreque latis, tor-

I. CAPITE DISCRETO— CL. I G I

1 VIPERA. ΚΥΝΟΔΟΝ.

vo & horribili vultu Vipera Ceilonica nasuta, duplici crepitaculo. *Seba* t 45 n. 4.

8 VIPERA caudisona Americana; Nadelschlang *Linckii* (*Scheuchz* Ph. S. p. 1493. t. 738 f. 4.) COLUBER Americanus venenatissimus, sonorus, ad extremitatem striduli nolis & crepitaculis verticillorum instar instructus.

* * *

(*bb*) ECACOATL, i. e. Venius, quod celeriter per strata devolvitur, tardiore cursu per terrestria & plana. D *Tyson* minorum dentium in inferiore maxilla utrinque in universum 20, in superiore 16 observavit. NOXII dentes non maxillis infixi ut reliqui, *nec ore aperto discerni possunt*, cum sub valida membrana ceu vagina reclinati lateant, quos pro lubitu animal ad vulnerandum erigere potest, prout feles ungues. In omnibus dentibus nocivis, præsertim majoribus, foramen satis amplum prope radicem detexit *Tyson* & prope mucronem fissuram longiusculam calami scriptorii crenæ instar sectam, a fissura autem ad radicem manifeste concavi dentes, ut gingivam leniter premendo venenum per cavum dentis prompte adscendere & e fissura effluere conspexerit *autor*. Folliculos venenosum liquorem continentes & glandulas eum separantes inquirere non potuit, provocans ad controversiam inter D *Charas* & D *Redi* de liquore illo obortam. De hac controversia vid *Kämpfer* Fasc. III. p 571. inprimis *Transf. Angl.* N°. 144. Add. *Scheuchz.* Ph. S p 983 t. 573. & infra *comment nostr. cc*) ECACOATL.

§. VII.

C. Conspicillaris. Cobras di Capello, *Lus.* Garz. ab Horto Brilslang *Belg.* NAJA *Zeylan.* VIPERA Indica Vittata, gesticulatrix, ad Cervicem conspicillo insignita, Serpens venenata Naja dicta, cujus tripudia & gesticulationes descripsit *Kämpf.* Am. p. 565. Serpens indicus coronatus diademate seu conspicillo insignitus, *Raj.* Syn. 330. Vipera pilsata *quibusdam.* Serpens Indiæ Orient. forma faciem humanam sub Cervice referens, *Vinc.* Cent. I. 6 Serpens facie anili, *Vinc.* Cent. I. 12. & *Elench.* tab. p. 24. (*cc*). NAJA.

1. VIPERA conspicillaris ex regno Peru. *Sebæ* t. 85. n. 1. Ex rufo cinerea, albovariegata.
2. VIPERA NAJA Siamensis cum Conspicillo, *Sebæ* t. 89. n. 1.

C

CL. I. G. I. I. CAPITE DISCRETO—

I. VIPERA. ΚΥΝΟΔΟΝ.

n. 1. Dentes anteriores vix visui patent, dum cute laxiore obteguntur.

2

3. VIPERA NAJA minor, *Sebæ* t 89 n 2.

4. VIPERA coronata. Serpens coronatus diademate seu conspicillo insignitus, *Sebæ* t. 89 n 3 Dentes acuti longi

5. VIPERA lepide circulata, *Sebæ* t. 89. n 3. Ex cinereo dilute flava, annulis fusco nigris a capite ad caudam Bini annuli latiores tres semper alios tenuiores intercipiunt.

6 VIPERA Brasiliensis cum conspicillo, cordis oculati formam habente *Seb.* t. 89. n. 4.

7. VIPERA tripudia femina Cobra de Capello, fœmella, sine perspicillo, seu tripudia, *Seba* t. 9. n. 2. Alia Peruviana sine perspicillo, t. 82. n 2.

8 VIPERA Malabarica, *Seb* t 94. n 1. Squamis albicantibus rufulo-margine obumbratis, capite exiguo.

9. VIPERA Naja capite felem domesticum referente. Dentes gingivis profunde implantati, mas, *Sebæ* t 97. n. 1. fœmina sine perspicillo. *ib.* n. 2.

10. VIPERA Indica ex coloribus flavo, fusco, subalbido veluti marmorata, in collo gutturoso e fusco nigricante alba macula nigro colore marginata, conspicilli fere figura notata, *Linck.* apud *Scheuchz.* t 749. f. 9. An vipera lepide circulata supra n. 5?

11. VIPERA Ceilonica conspicillo notata *Sebæ* t 97. n. 3.

12. VIPERA conspicillaris altera ex Nova Hispania, *ib* n. 4.

* * *

(α) Torva & hominibus infensissima bestia, quæ mordendo exitiale virus instillat, nec ullum aliud Serpentum genus Indi nudipedes timeant & caveant. Lacessita hoc singulare habet, quod in utroque cervicis latere cutem inflare & in orbem planum ad instar alæ vel vittæ extendere solent. In duellum igitur ubi prorumpit, erecto capite insurgens alas iracundiæ indices circa caput superbe extendit, & apertis faucibus caninorum dentium monstrans lethiferam aciem in hostem, ni caute repulsa, mira celeritate involat. Nihilominus tamen circulatores tripudia cum hisce viperis instituunt. Vidit *Kæmpferus* assuefactionis rationem: est enim hoc genus Anguium ex omnibus ut maxime venenatum, ita & prudentissimum, ac maxime docile. Prius omni toxico Viperas exuunt, ut innocenter a se tractari queant. Virus omne quod habet ser-

I. Capite Discreto— *Cl. I. G. I.*

1. Vipera ΚΥΝΟΔΟΝ.

serpens, in gingiva superiore habet, & non aliud est quam salivarum humor, qui ex capite deponitur in illam gingivæ partem, quæ dentibus caninis intra oris cavum accumbit (cumm ω) Ut hanc salivam eliciant, viperis irritatis pannum vel quidquid aliud porosum ac molle objiciunt, quod ipsum aliquoties mordicus a vipera apprehensum omnem e gingivis salivam imbibit. Reliqua apud *Autorem*.

§. VIII.

II. Dentibus pectinatis, (*dd*), ΙΧΘΥΟΔΟΝ. ΙΧΘΥΟΔΟΥΣ, Lucii Piscis vel Crocodili similibus

1. Vipera aquatica; The Water-Viper. Vipère d'Ean, *Catesby* t 43. Caput dorsumque dilute fusca; venter & latera albis tæniis nigrisque, amplis, super luteo variegata; cauda in exitu cornea; vertice elato; rostro satis producto; oculis fuscis, lingua carnei coloris. Maxillæ innumeris denticulis apprehensoriis scatent. De caninis auctor nullam mentionem fecit; nec in ore patulo tales picti apparent (*ee*).
2. Vipera aquatica Surinamensis; dorso cæruleo-nigro; ventre albo, nigro quoque colore tæniato & striato *Lancks & Scheuchz* p. 1179. t. 628. f. Niger Draco *Nic* Aspis Chelidonia *Aetii*, Aspis nigro cæruleoque colore *Ælian*. Aspis nigra *Pauf.* in Bœot Hirundo serpens, seu Aspis Chelidonias, *Avic* Corallinus Surinamensis *Vinc.* Mus. Cent. 3. n 100 Dipsas, Durstschlang; Prester, Brandschlang, *Kolb.* p. 213. Serpens in rupibus plerumque niger. *Ol. m.* — *Niger Draco, Aspis Chelidonia. Prester.*
3. Vipera rictu canino; Tetzauhcoatl, sive Serpens rarissima ex nova Hispania, *Sebæ* t 80. n 1 fortibus dentibus apprehensoriis, coloris spadicei, nigricante variegatione & textilibus scutulis; in ventre maculis luteis Colubro Asmodæo forma & pictura similis. — *Tetzauhcoatl.*
4. Vipera labiis squamatis, squamis insignibus extuberantibus dilute rubicundis, fimbriatis Serpens Bojobi Ceilonica bucculenta, *Sebæ* t. 81 Auctor scripsit: aurantii coloris, sed viridem pinxit anguem. — *Bojobi.*
5. Vipera Thalassina. Bojobi altera. Serpens Bojobi, Brasi-

Cl. I. I. Capite Discreto—
G. I. 1. Vipera. Ιχθυοδον.

silienfis, Tetrauchoatl Tleoa *Lusit* Cobra verde *Sebæ* t. 96 n. 2. Lingua fubrufa, in aliis acuminata, nigricans. Rictus dentibus longis apprehenforiis featet. Tleoa i. e. Serpens ignea, (*ff*). — Tleoa.

6. Vipera picta; Serpens Boiguatrara dicta, Amboinenfis, *Sebæ* t. 82 n. 1. ex faturate-viridi, cyaneo & thalaffino picta. Grato modulamine aviculas allicere dicitur. — Boiguatrara.

7. Vipera gulofa, dentibus haud quidem longis, at arcte ad fe invicem ferratis appofitis; limbo oris lato; fquamæ dilute rufulæ, grandibus maculis atro-fufcis, intercedentibus grandiufculis, triangularibus Serpens Ceilonica, maxima, Pimberah dicta, *Sebæ* t. 91., in tantam excrefcit magnitudinem & craffitiem, ut capreolos cervosque devoret, (*gg*). — Pimberah.

8. Vipera oculea, Mexicana, femina. Tamacuilla Huilia, *Sebæ* t. 98. circularibus & angularibus annulis tanquam oculis picta. Rictu ampliffimo, mandibulæ longis, acutis, & introrfum recurvatis dentibus fupra infraque munitæ. Conf. *Fernand.* Hift. rept. novæ Hifp. — Tamacuilla.

9. Vipera, capite lato tenui, oculis infignibus corufcis, rictu fupra & infra longis dentibus fcatente. Anguis venuftus. Serpens Ceilonica fpadicea, Manralla dicta. Caput haud abfimile capiti canis venatici, *Sebæ* t. 99 n. 1. (*hh*). — Manralla.

10. Vipera fpeciofa e regione Guaira (*) Brafilienfis. Ore fupra & infra longis introrfum reflexis dentibus armato. *Seba* t. 99. n. 2.

(*) Ibi Regina Serpentum habita, coloribus & mirificis picturæ varietatibus illuftris. — Regina Serpentum.

11. Vipera divinatrix & imperatrix regni Mexicani (*). Imperator de Quadalajara Mexicanus, *Sebæ* t. 10. n. 1. — Imperator.

(*) Singulari fibilo aut fonitu fe diftinguens. Habitus principis hujus anguis magnificus eft, os fupra & infra acuminatis obfeffum dentibus.

12. Vipera mitis & tractibilis, blanda, Ceilonica, Potonga dicta, maximam partem avibus vefcens, rictu licet fupra & infra dentibus referto. Prodigiofis maculis infignis *Seba* t. 101. — Potonga.

13. Vi-

I. CAPITE DISCRETO— *Cl. I. G. I.*

1. VIPERA. II. ΙΧΘΥΟΔΟΝ.

13. VIPERA flosculosa, a pictura, unde ipsi nomen: JACUA-ACANGA; Brasiliensis *Sebæ* t. 102 *Lusit* Serpens Phyticus; *Belgis* venatrix, quia cursu velox (*). Rictus fimbriatus aduncis supra & infra dentibus; lingua rubella. — *Jacua Acanga.*

(*) Instar canis odorisequi unde ipsum prosequentem effugere vix licet, sed satius est obviam blandiis excipere, oblataque esca demulcere: insolitus undequaque in hoc angue sese offert apparatus picturæ.

14. VIPERA ARGUS; Arabica. *Lusit* Cobra de Coral (*it*), *Braf* IBIBONOCA, & BOIGUACU dicta, alias Argus, *Sebæ* t. 103. n. 1 rictum obsident crassi grossique dentes, Totus venter albus & splendens (*). Morsus venenatissimus dicitur, (*kk*) — *Argus Ibibonoca.*

(*) Vid infra VIPERA 20. Dicitur & Cobra de Verdo, quia eleganter picta, miraque est pulchritudinis, circularibus ocellis per integram pellem, prægrandes feras invadere, obtortu strangulare & occisas deglutire audet De casis, quas struit vid. *Piso* L. 4. & *Nieremb* 12 c. 48 *Rajus* falcam duos pedes longam & pollicem crassam scribit, cum tamen apud *Sebam* multo longior sit & crassior. Ast plures angues apud auctores audiunt COBRÆ DE CORAL. Nec *Raj* nec *Sebæ* Argus prægrandes feras deglutient.

15. VIPERA, Rex Serpentum Orientalis Longitudine quinque Cubitorum. In capite crux inscripta, versus superiora hasta convergens Os acutis & uncinatis dentibus septum. LAMANDA, ex Java, rarissima. *Seba* t. 104 — *Rex Orient.* *Lamanda.*

16 VIPERA, cauda in exitu osse cuspidata, oculis insignibus. Coluber Ceilonicus, longissimus, perniciosus, torvus, AMMODITES dictus, *Sebæ* t. 76. n 1. Maxillæ oris patuli plurimos emittunt dentes valde acutos. — *Ammodites.*

17. VIPERA ANA CANDAJA *Raji* p. 332. Serpens indica Bubalina Ana Candaja Ceilonensibus, i. e. Bubalorum membra (*) conterens; *Sebæ* t. 83. n. 1. — *Ana Candaja Bubalina.*

(*) Prægrandem Bubalum adeo circumvolvere, vincire & comprimere potest, ut strangulatus quasi & suffocatus procumbat, cujus illa dein exsucto sanguine situm restinguit.

Cl. I. I. CAPITE DISCRETO—

G. I. I. VIPERA. II. ΙΧΘΥΟΔΟΝ.

Boyuna. 18. VIPERA BOYUNA, Anguis niger, diademate quodam super album caput, *Sebæ* t. 83. n. 2. (*).

(*) Gracilis & longa gravemque de se odorem spargens, instar vulpecularum, *Raj* p. 329. An Aspis Angolensis in dorso fusca, in ventre cæruleo alba, capite a fusco & albo vario, *Linckii*, *Scheuchz.* p. 1179. t. 628. C? Serpens Americana *Vinc.* Cent. II. 25. Vipera Surinamensis, Cent. II. 30?

19. VIPERA Ifebequensis sublutea, capite crassiore, superne veluti tuberculoso, inferne reticulato, striis transverso situ positis & areolis albidis nigro colore marginatis, etiam transversis notata. Serpens callum in fronte gestans; Aspidem veterum putat *Bellon. Raj.* 288. Aspis pryades, *Act. Scheuchz.* p. 1179. t. 628. E.

20. VIPERA fluviatilis Surinamensis, variis characteribus orientalibus inscripta. *Raj.* 332. Vipera Americana annulis & characteribus Arabicis ex albo & nigro variis *Scheuchz.* p. 1283. t. 647. n. 2. vid. supra VIPERAM 14.

21. VIPERA Dipsas Surinamensis, capite ex nigro, fusco & albo vario; diademate ex punctis albis, collo superne purpureo fusco, ad latera albo *Scheuch.* p. 1296. t. 654. n. 5. Serpens Amer. *longus*, capite latiore, cauda tenui & longa, *Vinc.* III. 82. IV. 13. 56. Cum tamen Dipsas esse debeat corpore brevi.

22. VIPERA Surinam. coloris luridi, capite maculato, maculis toto corpore fusco-nigricantibus tum rhomboidalibus, tum subrotundis, caudatis, passim medio albis. *Scheuchz.* p. 1312. t. 661. n. 9.

* * *

(*dd*) Quatenus *dentes* vel ex descriptionibus vel ex picturis determinare licuit, vid. *Sebæ* t. 107. n. 8.

(*ee*) Me judice, Viperis aquaticis canini dentes superflui forent, quod pro persequenda in fundo præda magis indigeant dentibus apprehensoriis bene radicatis, quales habent omnes pisces dentati, quam pro sumenda vindicta dentibus anterioribus caninis, mobilibus & venenum effundentibus.

(*ff*) *Raj.* Syn. coloris porracei & pulchre micantis. Nemini nocet, nisi irritanti, morsusque tunc venenatus est & exitialis.

(*gg*) An

I. CAPITE DISCRETO— CL. I. G. I.

I. VIPERA. II. ΙΧΘΤΟΔΟΝ.

(gg) An VIPERA Ichthyodus 17? vid. Cleyerus E. N. C. G. An. XII. Observ. 7. de Serpente magno Urobubulum degluriente, e cujus ventriculo extractum vidit autor cervum mediæ ætatis integrum cum omnibus partibus, ex alterius sylvestrem caprum magnis præditum cornibus, e tertii hystricem cum aculeis. Captum animal a Serpente cauda & reliquo corpore circumligatur, atque adeo stricte vincitur, ut vel ipsa in corpore animalis ossa frangantur & comminuantur. Vide ibidem quoque historiam UROBUBULI deglutiti & deglutitionis modum. Conferatur serpens corallina Amboinensis, quæ admittur incertum se ipsa vix minorem valde sugendo deglutire apud Sebam t. 17. n. 1. vid. Saml. aller Reisen IX B. p. 300 von einer überaus grossen Schlange YACU MAMA, mutter des Wassers genandt in der Provinz Quito. YACU MAMA.

(hh) MANBATTA, non capite canino, sed quod canum more prætereuntes invadat, Rajus.

(ii) Corallen Schlang. Saml. aller Reisen IX B. p. 49. ordentlich 4 bis 5. schuh lang, und einen zoll dick, die abwechselnden gelbe und grüne farben, wozu noch ein sehr lebhaftes und feines karmesin-rothe kommt, geben ihr ein sehr schönes ansehen.

(kk) Anfangs schwillet das gebissene auf, unmittelbar drauf dringt das geblüte durch alle werckzeuge der sinnen hervor, dabey zerreissen auch die häute der Adern an den Finger-kuppen. In sehr kurtzer zeit muss der Mensch davon sterben, ibid.

§. IX.

GENUS II

II. COLUBER (ll). Dentibus acicularibus, umbrosis vel occultis. ΑΥΓΑΙΟΔΟΝ.

* * *

(ll) Vid. (comm. t). Prisci differentiam COLUBRI & SERPENTIS ponebant in eo, quod Angues domestici & innocui ipsis audirent COLUBRI, Angues autem privative dicerentur SERPENTES. Sic Anguis Æsculapius Coluber dicitur, quod innocuus & beneficus est. In Italia, teftante Rajo, iam familiariter cum hominibus vivit, ut etiam in lectis inveniatur: quamvis tamen adeo mitis & placidus sit, irritatus interdum mordet, quum maxillæ utrinque dentibus multis valde acutis armantur. Ejusmodi angues in Lithuania Borussorum multoties observavi cum pueris rusticis, quasi ad prandium invitati essent, ex mulctra la-

CL. I. I. CAPITE DISCRETO —
G. II. II. COLUBER. ΑΥΓΑΙΟΔΟΝ.

lacticinia bibere, interdum conclamantibus pueris cochlearia invertere de fundo bibentes, nec dum satiatos. Conf. historia apud *Sulpic.* Dial. 1. c. 5. a J. J. *Scheuchzero* Phys. S. recensita. *Ælianus* lib. 17. c. 5. ex *Plutarcho* refert: Serpentes quondam adeo mansuetos fuisse redditos, ut absque noxa cum iis luserint infantes, & digitis crepitantibus prolexerint ex latibulis. *Lucanus* de Psyllis:

> — *Pignora gentis*
> Psyllus *habet, si quis tactos non horruit angues,*
> *Si quis donatis lusit serpentibus infans.*

Et teste *Vincentio le Blanc* P. II. c. 23. In montibus Segelmessæ vicinis familiarissime tractant serpentes Africani pueri ludendo cum eis. *Labat* Voy. de l'Amer. I. p. 428. „Les Serpens & les *Couleuvres* leur „ font une guerre continuelle aussi bien qu'aux Rats & aux Piloris. E„ tant un jour dans le bois, une *Couleuvre* poursuivoit une Grenouil„ le, qui la prit à six ou sept pas de nous. Je n'eus garde de tirer „ sur la *Couleuvre*: outre qu'elle n'a point de venin, elle est *ennemie* du „ *Serpent*, lui fait la guerre, & le mange, & *pour cette raison* on ne lui „ fait jamais de mal. Les *Couleuvres* sont mechantes, quand on leur „ jette des pierres, & qu'on leur fait manquer les animaux, qu'elles „ poursuivent. p. 430. *Coluber*, cujus mentionem fecit auctor, longitudine fuit circiter 16. Qua vero ratione *Coluber* cum *Serpente* ducllum ineat, vid. *Labat* ib. p. 431. Quem descripsit, *caput* habuit elongatum & rotundatum prout *anguilla*, quum *Serpentes* habeant caput depressum & fere triangulare; quæ differentiarum notæ mihi vix sufficere videntur. In insula *Dominique* Serpentis species observavit *Labatus*, quæ veneno carent, CYNOCEPHALI (*Têtes de Chien*) nominati, quod satis crassum & breve caput habent. Ex *Luciano* apparet Serpentes *Æsculapii* & *Draconis* vocatos PELLIAS, romanisque anguibus, CERVONI dictis, non absimiles, benignis & innocuis, quos, testante *Jo. Fabro Lynceo*, Romanæ feminæ sæpe in sinu, aliquando lecto fovent, plurimi etiam eorum carnibus non aliter, ac si anguillæ essent, vescuntur. Quod supra de anguibus Lithuanicis commentatus sum, id idem *Faber* Anim. novæ Hisp. p. 805. comprobat, qui cum rusticorum infantibus millies in cunis reperit, cum his panem lacti intritum etiam ex eadem communi patina comederint, nec hos unquam offenderint, domosque illas valde reputatas ab incolis fortunatas fuisse, in quibus hi Serpentes oberraverint. Et *Olaus M.* l. 21. c. 30. „ Sunt etiam domestici serpentes, ut Penates in Aquilonis extra pla„ gam reputati, qui lacte vaccino vel ovino nutriti cum infantibus „ sub tectis ludunt, & plerumque in cunis ut fidi custodes dormire vi„ den-

CYNOCEPHALI.

CERVONI.

I. CAPITE DISCRETO—
II. COLUBER. ΑΥΓΑΙΟΔΟΝ.

„ dentor." Non ideo autem COLUBRI vocabulum pro quovis serpente sumitur. Aliqui aquaticum Anguem, alii terrestrem Serpentem mala gramina pastum, alii parvum, alii ingentem, alii brevem, alii longum dicunt. Hæc lis adhuc inter gravissimos auctores pendet, quam decidere non est nostri fori. Quisnam Sagittarius adeo fuit tam peritus est, inquit *Demosthenes*, ut non aliquando erret a scopo? Nominabimus omnes Angues COLUBROS, de quibus supra (*comm. t*).

§. X.

Sint COLUBRI mites vel maligni. Sint magni vel minores; modo sint dentati, denticulis acutissimis, sive evidentibus, sive umbrosis & in gingivis latitantibus.

1. COLUBER Peruvianus. Serpens Peruviana elegantissima & rara (*). *Sebæ* t. 21. n. 1. Superna corporis pars albis nigrisque maculis, marmoris in modum, variegata; circa latera miscela rufulæ flavedinis, ventre dilute rubescente.

   (*) Parvi quidem & numerosi utrique maxillæ insident denticuli, nec tamen malignioris indolis est, gliribus quippe muribus, locustis & scarabæis vescens.

2. COLUBER gliripeta. Ratzen fanger. Serpens Ammodites (*mm*) Surinamensis. *Sebæ* t. 78. n. 5. A Nigritis in ædibus nutritur lacte & aliis ferculis, vestis elegantior, quam quæ describi queat. conf. *Sebam* p. 58. t. 36. & t. 62.

3. COLUBER APACHYKOATL dictus. *Seba* t. 20. n. 1. Sub tecto cum hominibus commoratur gliripeta; muribusque avibus & scarabæis victitans. APACHYKOATL.

4. COLUBER testudinatus, testudinis instar maculatus. Serpens testudinata, Americana, murium insidiator. *Sebæ* t. 29. n. 1.

5. COLUBER DE COROWALA, maculis flammeis notatus. *Sebæ* t. 45. n. 1. Nemini nocens; muscas, scarabæos, aucupans. DE COROWALA.

6. COLUBER Ammodites verus, veterum; purpureo fuscus, dilute griseo opere catenulato per dorsum ad usque acutæ caudæ apicem variegatus, maculis tessulatis. Caput AMMODITES VERUS.

CL. I. I. CAPITE DISCRETO—
O. II. II. COLUBER. ΑΤΓΑΙΟΔΟΝ.

put insolito artificio pictum, minutis brevibusque dentibus. Vipera Ammodites amœnissima. *Sebæ* t. 50. n. 1. Morsu haud quaquam lædit.

HIKKANELLA. 7. COLUBER HIKKANELLA, domesticus. Serpens Americana. *Sebæ* t. 75. n. 2. Felium domesticorum munere fungens.

MOCULO. 8. COLUBER, aranearum insectator. Serpens de MOCULO Americana. Innoxia in ædes admissa. *Seba* t. 75. n. 3.

ASMODÆUS. 9. COLUBER ASMODÆUS. Serpens Japanicus, incomparabilis. ASMODÆUS Princeps dictus. *Seba* t. 79. n. 1. Capite oblongo, fronte lemniscata nigra supra cervicem instar marmoris variegatus. Non adscribitur ipsi indoles maligna.

10. COLUBER lemniscatus. Serpens Ceylanica; lemniscis latis. Innoxia. *Seba* t. 76. n. 3.

11. COLUBER MYOPHAGUS, Ceylonicus; quod muribus insidiatur. *Sebæ* t. 8. n. 1.

12. COLUBER, Erucarum insidiator, Africanus; setosas erucas glabris præferens. *Seba* t. 9. n. 3.

13. COLUBER MEXICANUS. Serpens corallina Amboinensis. *Sebæ* t. 30. n. 1. Cauda brevis a parte corporis postica distincte & separatim protenditur. Squamæ insignes in medio corpore exstantes.

BITIN. BITIN veterum (*nn*). Dentibus in parte oris antica caret; qui tamen exigui uncorumque ad instar incurvati posteriora obsident. Lacertula serpenti absque ulla resistentia sese tradit (*oo*).

COYUTA. 14. COLUBER COYUTA. Vipera Coyuta Brasiliensis, capite oblongo, amplo rictu, ore lato fimbriato. *Seba* t. 16. n. 2.

15. COLUBER sonum edens. Anguis Surinamensis sonum edens. *Sebæ* t. 59. n. 2. Rictu diluta flavedine fimbriato plurimos recondit dentes acutissimos, & ore crepans appropinquantes quasi monet, ut recedant. Capite cinereo, corpus griseum lati annuli ex rufo lutei circulant. Ventre dilute flavo, punctis rufis vario.

17. COLUBER, Phrygius catenatus. Serpens catenata ex nova Hispania. *Sebæ* t. 60. n. 1. Quasi acu Phrygia dorsum

I. CAPITE DISCRETO— CL. I. G. II.

II. COLUBER ΑΥΓΑΙΟΔΟΝ.

fum faturate cæruleis tæniis albisque lineis pictum; imus quoque venter dilute cinereo griseus, cæruleis distinctus catenulis, quo artificio & caput superbit. Os fimbriatum acutis scatet dentibus, oculis protuberantibus. Fertur, canoram suavemque habere vocem.

17. COLUBER IBIBOBOCA, Brasiliensis major, seu Cobra de Coral *Sebæ* t. 71. n. 1. Ex fusco rubra; ad ventris latera dilutius rubescens, ventre albicante, capite exiguo; os minutis dentibus plenum; frons parvis scutata squamulis dilute rubentibus. Brasiliensibus est BOGUACU i.e. magna (*pp*). Comeditur & inter delicias habetur; veneno haud noxius aliorum sui generis ad instar, nec malignus (*). vide *&* t. 20. n. 2. IBIBOBOCA.

(*) *Ibiboboca* eximia nitent pulchritudine.

* * *

(*mm*) *Ammodytes* modo *Vipera* dicitur (*vipera* Echis 31), modo serpens innocentissima audit (comm. 2)

(*nn*) *Jonst.* vult BITIN esse serpentem aspectu horrendam, nigris albis rubrisque punctis variegatam, capite vitulino, fronte lata, ad oculos usque loculos nigros annulo virdi circumdatam. Hactenus, inquit *Seba*, descriptio ejus veritati convenit. Non est VIPERA BITIN Kuolter 14. 15

(*oo*) Plures angues, & inter illos VIPERAM CABBISONAM aviculas, lacertas, ranas, mures & glires, non quidem magica arte fascinare, ut sponte sese in prædam offerant, communis auctorum veterum & recentiorum fert relatio. Forte fragrans anguium, quem spirant, odor, sive suavis sive fœtidus, talibus animalculis vertiginem inducit, ut quasi crapulæ correpta non animadvertant lapsare in rictus hostium, seque morti obtrudere, quam omnia animalia natura aversantur.

(*pp*) *Rajo*, *Margravio* & *Pisoni* IBIBOBOCA, COBRA de CORAL anguis est virulentissimus, tardeque se promovens. Sic auctores nomina confundunt cum virtutibus anguium, & virtutes cum nominibus, amictu corporis circumventi.

§ XI.

18. COLUBER ACONTIAS. Serpens CENCHRIAS seu ACONTIAS, item JACULUS Amboinensis, *Sebæ* t. 72. n. 1. ACONTIAS. CENCHRIAS. JACULUS.

CL. I. I. CAPITE DISCRETO—
G. II. II. COLUBER. ΑΓΓΑΙΟΔΟΝ.

n. 1. Dorſum per ſquamas reticulatas ſaturate rubens; ad ventris latera dilute viridis; caput mediocre protuberantibus lividisque oculis, minutos habens dentes, caudam longam acuminatam (*qq*).

19. COLUBER Pſeudo-Acontias. Serpens Acontias, ex novæ Hiſpaniæ inſulis ad Ventum. *Seba* t. 78. n. 3. Reticulatus ex ruſo luteus, funiculo luteo a capite ad finem caudæ decurrente. Capitis ſquamæ luteæ, ex rubro guttatæ, ventre ex ruſo flaveſcente.

20. COLUBER jaculi ſpecies. Serpens Indica jaculi ſpecies, tenuis & longa, ex albo & nigro ſupra dorſum maculata. *Seba* t. 62. n. 1.

21. COLUBER, Jaculus formoſiſſimus *Sebæ* t. 7. n. 1. Exclamat autor. Exemplar immenſi in ordinandis coloribus picturæque elegantia artificii, quo beſtiarum abjectiſſimam inſignivit ſummus ille & ſapientiſſimus rerum CONDITOR, excitaturus humanas mentes, iuſce (proh dolor!) plerumque parum intentas, ſacrum ad ſtuporem gloriamque nominis ſui amplificandam.

22. COLUBER Ibiboboca, Braſilienſis, Serpens perelegans. *Sebæ* t. 6. n. 1. *Innocua*, formicas venatur. An *edentula?*

Æsculapius. 23. COLUBER ÆSCULAPIUS, latiuſculis faſciis atrofuſcis. Serpentis Æſculapii ſpecies. *Seba* t. 18. n. 4.

Cenchris. 24. COLUBER CENCHRUS ſ. Acontias. Serpens Cenchrus vel *Serenus*. *Sebæ* t. 42. n. 2. Κεγχρίς. *Raji* p. 289. Per dorſum lata tænia dilute cæruleſcens nigrisque punctis interſtincta, in capite inſignes ſquamæ candicantes. Cochleas inſectatur, lumbricos, aliaque inſecta.

25. COLUBER Cenchrus, Babilonicus, quadratis & diſtinctis areolis. *Seba* t. 52. n. 3.

Æsculapius verus. 26. COLUBER ÆSCULAPIUS *verus* (*rr*). Anguis Æſculapii ex Panama. *Sebæ* t. 54. n. 2. Supra cæruleo Indici quaſi pigmenti colore, ventrem verſus, paulo dilutiore ſuffectus. vid. *Spicilegium* Linckii n. 25.

27. COLUBER Æſculapius maximus, Orientalis. *Sebæ* t. 86. n. 1. cauda obtuſa. Alios vid. *tab.* 51. & *tab* 52.

(*qq*)

I. Capite Discreto— CL. I.
II. Coluber. ΑΥΓΑΙΟΔΟΝ. G. II.

* * *

(ff) *Aëtius* Jaculum sive Acontiam a Cenchro non distinxisse videtur. Dicitur *Acontias* ab ἄκων, jaculo sive spiculo, cujus instar in homines & bestias irruit *Aliis* Serpens volans. Gesneri Acontias non est veterum Jaculus, apud quem vide historiam rusticı & Serpentis, instar vibrati jaculi per spatium circiter 16 pedum prosilientis Verum sunt eorum differentiæ. Acontias duas vide apud *Aldrovandum*. Serpens Siphe (*Spuit Slang*) Auctor pro synonymo habet Cenchriae. Cenchrus vero, Cenchris & Cenchrines nomen a Κεγχρος, *semine panico vel milio*, quod quibusdam notis ad instar milii exornatus, aut quia tempore tantum milii apparet, aut florente milio, secundum *Aëtium*, secundum *Avicennam & Olaum M.* quod a citrino colore milii denominetur. Propter longitudinem corporis duorum cubitorum flectendo iter tardius movetur,

Semper recto lapsurus tramite Cenchris; Lucan.

& Nicander

Prolixum invenies inamabile Cenchridis monstrum
Quam varii pictam squamis dixere Leonem

Forte instar *pellis* Leonis lybici. Serpens miliaris Grewii Inveniuntur in Ægypto, Libya, & in insulis nonnullis maris mediterranei. vid. *Wittonum* fol 101. a

(rr) A veteribus Æsculapio, sanitatis largitori, consecratus; quum innocuus sit & benignæ indolis, maxillis crassis, supra & infra denticulatis, dentibus retrorsum inclinatis, valde acutis, gliribus, muribus, aviculis vescens, unde est, quod per excellentiam diceretur Anguis, quasi solus sit inter serpentes *innocuus & benignus* Serpens Pareas, παρειας, quod maxillas habeat quodammodo tumidas, in quibus utrinque hærent multi valde acuti denticuli latitantes Nemo unquam ab illis nisi irritatus læditur, mordendo tamen nihil nocent. *Nicander* omnes angues *innocuos*, etsi dentatos, Elopes vocat. In regno Peruviano dari traditur immanes serpentes, sed mansuetas. Figuras Æsculapii ejusque sceleton vid. apud *Aldrovandum*. Elops

§. XII.

28. Coluber Serenus Serpens Sicula, Serena dicta, maculata, mas & femina. *Seba* t. 5. n. 1. 2 Serena

29 Coluber Æsculapii similis, Brasiliensis, mas & femina *Seba* t. 66. n. 3. 4 Παρειας, Æsculapii species Serpens Brasiliensis versicolor; concinna capitis pictura. *Seba* t. 42. n. 1.

CL. I. I. CAPITE DISCRETO—

G. II. II. COLUBER. ΑΥΓΑΙΟΔΟΝ.

30. COLUBER vulgaris Americanus, *Seba* t. 42. n. 6. ore hiulco; in quo denticuli utriusque maxillæ expositi.

Vulgaris. 31. COLUBER vulgaris, Germanicus, *Seba* t. 47. n. 1. dentibus minutis.

32. COLUBER Italicus, montanus. Serpens Italica ex montibus Patavinis *Seba* t. 48. n. 1. Montanæ quoad colores pluribus varietatibus gaudent præ reliquis; nulla cystis venenata, prout opinantur *Plinius*, *Gesnerus*, & alii.

33. COLUBER Armenius. Serpens Armenia mire versicolor, *Sebæ* t. 51. n. 1.

34. COLUBER refrigerans, mitis. Anguis bicolor, Malabaricus *Seba* t. 54. n. 1. Domicellæ ejus conspectu non solum delectantur, sed & in refrigerium sinui suo, æstuante cœlo, applicant.

35. COLUBER Hispalensis; frontem præ se ferens venustissimam. *Seba* t. 56. n. 2.

36. COLUBER aspidizans, ex Guadelupia. *Seba* t. 68. n. 2.

Hæmachates. 37. COLUBER hæmachates ex Hyrcania, Persiæ regione. Serpens Asiatica HÆMACHATES dicta, *Seba* t. 58. n. 1. picturam Achatæ Orientalis referens, & rosaceos flosculos.

38. COLUBER Hæmachates Japanicus. *Sebæ* t. 58. n. 3. Dicitur malignus.

39. COLUBER erucarius; erucis victitans. Serpens erucaria Surinamensis *Sebæ* t. 64. n. 3. Amboinensis; Serpens cineren lutea in spiram se colligens. *Seba* t. 65. n. 2. Dentes admodum minuti.

Flosculus. 40. COLUBER FLOSCULUS dictus; Surinamensis, mas & femina. *Seba* t. 67. n. 1. 2. Dentes minuti serratim dispositi.

41. COLUBRI minusculi: Flavus, Corallinus, Amboinensis. *Seba* t. 27. n. 3. 4. 5.

§. XIII.

42. COLUBER textilis, Serpens Brasiliensis, *Seba* t. 67. n. 3. nigro-rubro, albo & dilute flavo, flammarum in modum intertextis coloribus; maculis rufis majusculis. Oculis igneis; dentibus minutis.

43. Co-

I. CAPITE DISCRETO— CL. I.

II. COLUBER ΑΥΓΑΙΟΔΟΝ. G. I.

43. COLUBER corallinus, Sinensis. *Seba* t. 1. n. 8.

44. COLUBER corallinus, Zeylanicus, mas & femina. *Seba* t. 1. n. 34.

45. COLUBER XEQUIPILES, Serpens Americana lemniscata. *Seba* t. 1. n. 9. Xequipiles.

46. COLUBER, Anguiculus Americanus eleganter variegatus *Seba* t. 2. n. 8.

47. COLUBRI bini, Cobellas, Americani. *Seba* t. 2. n. 5 6.

48. COLUBER Dipsas cœruleus Americanus. *Seba* t. 3. n. 2.

49. COLUBER, Serpentula gracilis longa, Guineensis *Seba* t. 2. n. 7.

50. COLUBER Batavus, Serpens communis, *Seba* t. 4. n. 1.

51. COLUBER SEGA, Africanus, mas & femina. *Seba* t. 5. n. 3. 4. Sega.

52. COLUBER CHAUQUARONA *Lusit.* Serpens lemniscata, *Seba* t. 9. n. 1. 2. mas & femella, lemniscis rubicundis, & dilute flavis. Chauquarona.

53. COLUBER DUBERRIA Hydra Ceylanica Cingalensium *Seba* t. 1. n. 6. Duberria.

54. COLUBER ex regno Zenega *Seba* t. 6. n. 2. Leviter ex albido flavescens, maculis majoribus hinc inde fasciis & lituris fuscis. *Seba* t. 6. n. 2.

55. COLUBER super albo, fuscis maculis, fasciis rufis; Americanus. *Seba* t. 6. n. 3.

56. COLUBER XAXALHUA; maculis binis corniculatis in capite; unde nonnulli CERASTEN (*ss*) salutant; Mexicanus, mas & femina, *Seba* t. 77. n. 4. 5. Os rotundum & latum; per nasum protenduntur gemini annuli. Dentes primo intuitu deesse credas, cum admodum profunde immergantur maxillis & minutissimi sint, ore tenui & angusto, testiculi maris in icone. vid. t. 63. n. 2. Xaxalhua.

57. COLUBER TLEHUA; flammatim pictus, Tlehua f. igneus, perpulcher ex nova Hispania, *Seba* t. 84. n. 1. maculis per dorsum spadiceis, inter se concatenatis; squamis dorsi viridibus; venter flavedine diluta tinctus, lituris rubris; dentes minuti; oculi grandes, vescitur gliribus aliisque animalculis (*tt*). Tlehua.

58. Co-

CL. I. I. CAPITE DISCRETO—
G. II. II. COLUBER. ΑΥΓΑΙΟΔΟΝ

BOITIAPO Cobra de Sipo.

58. COLUBER spinosus. Serpens BOITIAPO, seu Cobra de Sipo, Brasiliensis, spinosa *Seba* t. 87. n. 1. Dorsi spina a capite ad acutæ caudæ finem longiusculis & cuspidatis aculeis horret. In capite squamæ scutiformes Rictum minuti dentes plurimi occupant.

59. COLUBER, Aspis Ægyptiaca (uu) permagna, *Seba* t. 88. n. 1. annulis ovalibus saturate fuscis & minoribus circularibus pictus, litura dilute lutea. Maxilla superior minutis dentibus, serræ in modum, exasperatur.

60. COLUBER rubicundus. Aspis Ceylonica rubra, *Sebæ* t. 88. n. 2. nigris circularibus per dorsum, per latera angularibus maculis distinctus.

61. COLUBER coronatus. Serpens ex insula Tojinqua, coronata *Sebæ* t. 105. n. 4. Ex nigro & albo variegatus. Collum albicante macula scutiformi, in qua corona nigricans, & conspicilli locum tenens (ww)

* * *

(ss) Cerastes, ἀπὸ τῶ κεράτ⊕, a cornu, quod duas in fronte eminentias habet *Aristoteles* Cerasten nominavit Colubrum Thebanum, *Nicander* videtur duo genera constituere.

—— —— sed quatuor aut duo profert
Cornua, cum mutila videatur vipera fronte

Alb. M. Cerasten & Cerastelem habet, tanquam diversas species. *Leuwenhoek* unicam esse manifesto ostendit *Fauconneri* tres Cairo allatas serpentes, *Gesnerus* Cerastes fuisse censuit (vid *Fauconneri* epistolam). Cornicula duo brevia non carnea, sed vere cornea dicuntur *Solinus* quatuor, *Albertus* octo esse cornua; sed *Bellonius* Cerastes habere bina tubercula instar granorum hordei supra oculos gemina minuta cornua imitantia, scribunt. Patria Africa dicitur. Idem *Bellonius* dentes viperinis similes dixit, similique ordine dispositos, ergo XAXALHUA non est *Cerastes*, vide descriptionem inter omnia serpentum genera diutissime sitim tolerat, teste eodem *Bellonio*. vide infra AMMODYTES

(tt) Vipera flaminea *Knolles* 14. Vipera Bitin plane alia est, non de genere COLUBRI.

(uu) De Aspide. vid. supra *comment* (a)

(ww) Inter principes Serpentum referri solet. Hoc loco autor commonefacit, integras insulas anguibus scatere, ut ab hominibus incoli nequeant, contra autem prope adjacentes alias insulas nec quicquam horum animantium alere.

§. XIV.

I. Capite Discreto—
II. Coluber. ΑΥΓΑΙΟΔΟΝ.

§. XIV.

61. Colubri ludentes; Brasilienses. *Seba* t. 28. n. 3. 4. Præ mutuo amore semper una sunt, ludentes adeo inter se, ut pugnare videantur. Peruviani ludentes. *Seba* ibid. n. 5. 6.

Coluber cauda protensa acuta; marmoratus mirum in modum Serpens Americana versicolor. *Seba* t. 29. n. 2.

Coluber pelle glabra. Serpens marina Americana, annulata. *Muræna* (*) valde affinis, *Seba* t. 70. n. 1.

(*) Unde Murænis adeo similis sit, non video, etsi naso insideat verrucula oblonga, qualis jam alibi. Limbus labior succingit rictum, acutis dentibus supra infraque obsitum; lingua bifurcata, prout anguium terrestrium, squamæ ventrales nullæ, quibus in fluido non indiget Dicitur, quod prorsus cæcus sit & oculis orbus; cum tamen iconismus exhibeat *oculis* satis *amplos*, inde cærulea, pupilla nigra.

65. Coluber tigrinus, marinus Serpens marina Americana cum maculis tigridis, mas & femina *Seba* t. 70. n. 2. 3. Cutis squamarum expers videtur.

66. Coluber Boiquatrara; Mauritii insulæ. Serpens Indica Boiquatrara dicta, *Seba* t. 78 n. 4. i. e. Serpens picta veste eleganti, supra dorsum lata catena, retiformi, spadicea; ad ventris latera maculæ circulares, ex ruso flavæ. Boiquatrara

67. Coluber fronte conspicillari. Cobra Americana. *Sebæ* t. 21. n. 3. Serpens dicitur *viperina*, sed quare? an, quod vivipara? an, quod morsus venenatus? Araneis & aliis insectis insidiatur.

68. Coluber margariticus (*). Serpens margaritica minor, pulcherrima, maculis nigris & albis notata. *Seba* t. 22. n. 2.

(*) Albicantes squamulæ margaritas referunt.

69 Coluber Argus. Serpens Guineensis, rarissima, Argus dicta. *Seba* t. 23. n. 1. Inhiat serpenti marinæ, minori, gracili t. eod. n. 2. A capite ad extremum caudæ Argus.

quasi

quasi oculatus. Pictura eludit artem humanam (vid. §. VIII. n. 14.)

Cen-coatl. 70. Coluber Cencoatl (*), femina; ex Guadelupia; gracilis, Vipera ex nova Hispania Cencoatl dicta. *Seba* t. 26. n. 1.

(*) Veteres huic Serpenti morsum denegant, quum dentes sint minutissimi, in alveolis suis profundissime radicati, & putarunt, posse venenum sine morsu ejaculari, quod non dixerim.

71. Coluber Aldrovandi l. 1. p. 192. Aspidis species; vulgo vipera minor vocata, femella, *Seba* t. 26. n. 2. quia longa admodum & gracilis, oculisque valde grandibus, & viperarum instar parit; mas. n. 3.

72. Coluber annulatus. Serpens annulata ex Promont. b. spei, *Seba* t. 27. n. 2. Aliter picta, aliter descripta.

73. Colubri minusculi; Flavus, Corallinus, Amboinensis, *Seba* t. 27. n. 3. 4. 5.

74. Coluber perperam viperinus *Agricolæ*, *Bellonii*, aliorum. Serpens Acontias seu Jaculus Amboinensis. *Seba* t. 44. n. 1.

75. Coluber vittatus. Serpens Americana, maculis nigris & albis notata *Seba* t. 22. n. 1 Caput albicans nigra quasi vitta tegit. Squamis niveis, nigerrimis lineis superinductis.

76. Coluber flammifer. (vid. n. 57.). Inter squamas rubras fundus cutis albescens, punctis nigricantibus velut acu pictus, ventre flavescente, per cervicem aurantia litura decurrit. Serpens Ammodites Americana flammifera. *Seba* t. 31. n. 2.

77. Coluber versicolor, maculis nigris, instar tigridis. Serpens versicolor tigrina, promontorii b. spei. *Seba* t. 31. n. 3.

78. Coluber thalassinus. Serpens Surinamensis cœrulei coloris, Dipsadis species (conf. comm. *aa*) ventre albicante. *Seba* t. 32. n. 1.

§. XV.

I. CAPITE DISCRETO—
II. COLUBER. ΑΥΓΑΙΟΔΟΝ.

§. XV.

79. COLUBER tæniis duplicibus, intortis, decussim positis, tenui collo. Lacertis victitans. Serpens Ceilonica. *Sebæ* t. 32 n. 2.
80. COLUBER Arabicus, mutila caudæ extremitate; dorsi saturata viriditas, punctis nigricantibus. Os minutis obsitum denticulis. Serpens Arabica viridis, macolis fuscis aliisque nigricantibus, ab utroque latere variegata. *Seba* t. 33 n. 3.
81. COLUBER Arabicus, capite maculato, dorso flammato, in capite binæ luteæ totidemque nigræ maculæ majores. Serpens Arabica, fusca, maculis nigricantibus flammatis notata. *Seba* t. 33. n. 1.
82. COLUBER carbonarius, nigredine carbonem referens. Serpens Americana anthracina. *Seba* t. 64. n. 2. Delitescit sub tectis muresque captat, homini aut aliis animalibus noxæ nihil inferens.
83. COLUBER capite cæruleo, geminis rubicundis maculis ad cervicem, interspersa flavedine. Serpens Arabica formosa, oculea. *Seba* t. 33. n. 2.
84. COLUBRI lemniscati Siamenses, *Seba* t. 34. n. 3. 4. 5. alter tæniolis variegatus.
85. COLUBER MYRUS (xx). Serpens Americana annulata, Myrus dicta; annulis cæruleis inæqualibus. *Seba* t. 35. n. 2. Myrus.
86. COLUBER fuscus Cap. b. spei. Serpens Africana fusca. *Seba* t 35 n. 3. In fronte dilute rubens. Valde contorta; sed veneni expers.
87. COLUBER cæruleus Africanus. *Seba* t. 35. n. 4. Cochleis & vermibus vescens.
88. COLUBER saxatilis. Serpens saxatilis Africanus mas & femina, *Seba* t. 37. n. 1. 2. Minuti fauces denticuli obsident; vescitur bufonibus & ranis.
89. COLUBER catenulatus. Serpens Americana catenata. *Seba* t. 38. n. 1. Gemina in dorso catena spadicea e pluri-

 mis

CL. I. I. CAPITE DISCRETO—
G. II. II. COLUBER. ΑΓΓΑΙΟΔΟΝ.

mis annulis composita, singuli aream minimis punctis albicantibus intercipientes

90. COLUBER spadiceus, fasciis latis transversalibus annulatus. Serpens Americana annulata. *Seba* t. 38. n. 2.

Bochir. 91. COLUBER BOCHIR a *loco*. Serpens Ægyptiaca Bochir dicta. *Seba* t. 38. n. 3.

Boyuna. 92. COLUBER BOYUNA. Serpens Ceylanica Boyunæ dicta. *Seba* t. 39. n. 1. 2. Et Incolæ & Lusitani huic angui liberum aditum concedunt, qui in ædibus commoratur ibique parit, (*yy*).

Malpolon. 93. COLUBER, MALPOLON (*zz*). Serpens Ceilonica Malpolon dicta. *Seba* t. 39. n. 4.

Guacu. 94. COLUBER GUACU. Serpens Brasiliensis Guacu dicta incolis. *Seba* t. 38. n. 4. & t. 51. n. 3.

Scolopax. 95. COLUBER SCOLOPAX. Serpens Arabica, Scolopax dicta, nec verbis describendo, nec cælo aut penicillo imitabilis; mas & femina. *Seba* t. 39. n. 1. 2.

Chelydrus. 96. COLUBER Chelydrus, vertice saturate fusco; squamæ cinereo-griseæ maculis albis variegatæ; glaber aquatilis in arctas se colligens spiras. Anguis testudineus seu chelydris. *Seba* t. 43. n. 3. 4.

97. COLUBER lubricus, Africanus, tæniis albis & nigris. *Seba* t. 43. n. 3. 4.

Petola. 98 COLUBER PETOLA, ruber. *Seba* t. 46. n. 1. ventris squamæ subrubræ aut rufæ; Amboinensis.

Apoa. 99 COLUBER, APOA, Brasiliensis. *Seba* t. 51. n. 2.

100. COLUBER ex Madera, ranivorus. *Seba* t. 51. n. 4.

Aehetulla. 101. COLUBER AEHETULLA (*Aaa*), ex Java t. 53. n. 1.

Lupus. 102. COLUBER LUPUS. Serpens semifasciata ex Martinica. *Seba* t. 53. n. 2.

* * *

(zz) Quare *Myrus*? Murænam marem *Aristoteles* myrum vocat, *Plin.* Lib. IX. c. 23. Sect. 39. An, quod ova hujus anguis celerius crescant? Prout ova Murænæ præ ovis reliquorum Piscium: an, quod myrus unicolor est & robustus, dentesque extra os habet? An vero, quod cum murænis in sicco littore lapsis coëat? Sed *Nicander ei δ'ἔμπαν*, *si vera est fama*, quam veram esse medicus apud *Athen.* negat.

(yy) Niger anguis, gracilis & oblongus, graviemque de se odorem spargens.

I. CAPITE DISCRETO— CL. I. G. II.

II. COLUBER. ΑΓΓΑΙΟΔΟΝ.

gens *Raj.* p 329. An idem cum Serpente *pateno*, Dryino *Gesneri*, *Jonst.* *Raj.* p. 331.

(zz) Serpens Zeylanicus elegantissimis miniatis stellulis decussatus, MALPOLON Zeylonensibus *Raj.* p 331. n. 103.

(Aaa) Viridis in arboretis & fruticetis degens ACHÆTULLA Ceilonensibus, i. e. *oculis infestus.* Idem & de ACONTIA dicitur, *Raj.* l. c. *Scheuchz.* Ph. S. p. 1297. n. 111. Augen-Schlange. Nobis videntur Synonyma: Jaculi, Acontiæ, Bojobi, Cenchri, de quibus supra.

§. XVI.

103. COLUBER MALPELON, Zeylanica. *Seba* t. 52. n. 4. — MALPOLON.

104. COLUBER MUSICUS. Serpens lyrica Americana *Seba* t. 42. n. 3. Amœnum modulatur cantum, quo allicit aviculas. Huc quadrat vulgatum: Fistula dulce canit, volucres dum decipit auceps. Dantur plures lyrici. — Musicus.

105. COLUBER lentiginosus, Dipsas Amboinensis. *Seba* t. 44. n. 2.

106. COLUBER sibilaris. Serpens sibilaris perpulchre lemniscata. *Seba* t. 45. n. 5.

107. COLUBER Bali, a *loco.* Coluber tygrinus ex insula Bali, versus orientem Javæ. *Seba* t. 46. n. 3. — BALI.

108. COLUBER tæniis binis & binis conjugatis a capite ad caudam. *Seba* t. 46. n. 4.

109. COLUBER MEDOCK a *loco;* Guineensis; albicans, in antica parte ex nigro marmoratus, parte vero postica corporis cum cauda spadicei coloris. Serpens e regione Medock, eximia *Seba* t. 49. n. 1. — MEDOCK.

110. COLUBER Barbarus; aureus catenatus ex Barbaria. *Seba* t. 52. n. 1. Squamulis dorsalibus aureo colore tinctis.

111. COLUBER regalis; Russicus. Serpens regia veste purpurascente induta, ex Russia. Caput quasi diademate pictum, admiratione dignum. *Seba* t. 52. n. 2.

112. COLUBER nasutus; naso peracuto. Serpens viridis, ore acuminato; ex Java, aspidis species. *Seba* t. 53. n. 4.

113. COLUBER CANINIANA, *Pisonis*, *Raji.* Surinamensis; *Acontia;* longa, pertenuis, capite anterius flavescente, acuto, dorso cæruleo-viridi, ventre albido & linea alba per longitudinem ducta, *Scheuchz.* p. 1297. n. 7. Jacu- — CANINIANA.

CL. I. I. CAPITE DISCRETO—
G. II. II. COLUBER ΑΓΓΑΙΟΔΟΝ.

culatrix Surinamensis. *Achatulla* Ceylon. Vipera Africana longissima, sive *Chalcis* aspidis spec. *Vinc.* II 9. II. 12. Serpens viridis ore acuminato ex Java. *Seba* t. 53 n 4.

Boops — 114. COLUBER BOOPS (oculis magnis) oculeus Malaccensis, Boops dicta; dentibus uncinatis. *Seba* t. 55. n. 1. & 4.

115. COLUBER mitratus. Mitra arantia. Serpens amœna, heliconia, *Seba* t. 56. n. 1. Vix datur, inquit autor, Serpentum alia visu jucundior.

116. COLUBER arboreus. Serpens Americana ex Jamaica *Seba* t. 56 n 3. Circum ramos se contorquens & immota, vibratæ instar sagittæ prædam capit, squamis os nasumque excedentibus. Species jaculi.

Hippomenes. — 117. COLUBER HIPPO. Serpens Africana Hippo dicta. *Seba* t. 56. n 4. a *loco*.

118 COLUBER maderaspatanus; maculis ex ruso super flavo. *Seba* t 57. n. 1.

Izlag. — 119. COLUBER Jo. Fabri p. 774. Ex nova Hispania sub nomine IZLAG *Seba* t. 57. n. 2. De ore interno *Faber* nihil dixit.

120. COLUBER labiis luxuriantibus. Serpens bucculenta Bœotica; vultu torvo. *Seba* t. 57 n. 3.

Chiametla. — 121. COLUBER CHIAMETLA; Americanus; capite crasso, cœruleus. *Seba* t. 61. n. 1.

122. COLUBER pullatus, pomposa veste ornatus, *Seba* t. 61. n. 2. rosaceis quasi flosculis, ordine more gemmariorum digestis.

Petlacoatl. — 123. COLUBER PETLACOATL dictus. *Seba* t 63. n. 1.

124. COLUBRI Promont. b. spei elegantissimi. *Seba* t. 62. n 3. 4.

125. COLUBER ex Cyaneo dilute cæruleus. *Seba* t. 63. n. 2.

Saltatrix. — 126. COLUBER collari rubicundo. Serpens orientalis, SALTATRIX; longissima; varios in gyros atque flexus se torquens crispansque. *Seba* t. 65. n. 1. Quatuor cubitorum, cauda longa subrufa.

127. COLUBER capite pusillo, brevique; cauda acutissima. Serpens Americana tenuissima, leucophæa, tæniis rubris distincta. *Seba* t. 65. n. 3.

128.

I. CAPITE DISCRETO— *CL. I. G. II.*

II. COLUBER. ΑΥΓΑΙΟΔΟΝ.

128. COLUBER AEGOLI; Americanus; species ÆSCULAPII *Seba* t. 66 n. 1. 2 — Aegoli.

129. COLUBER cauda tota nigra. Aspis seu Cobra Brasiliensis maxima *Seba* t. 68 n. 1. Capite albo, nigris lituris variolata & angulosa fronte, magnis squamis albicantibus. Corpus ex albis & saturate fuscis maculis versicolor. In oris parte anteriore *dentes nulli*; sed molarium loco valde sunt acuti. Lacertas, aves, & alia animalia insectatur.

130. COLUBER CARACARA, triplici squamarum varietate; Brasiliensis, *Seba* t. 68. n. 3. rarissima. Pabulum sunt aves. (v. n. 136) — Caracara.

131. COLUBER naso simo, quasi suillo. Serpens species aspidis viridis *Seba* t. 68. n. 4. Nares habet sub naso patentes; tuber capiti innascitur; corpus herbeæ viriditatis ex albo variegatæ. Fauces & collum angusta & cutis adeo dilatantur, ut ranæ triplo majores & alii insignes ejusmodi boli facile suctu perlabantur. vid GULOSUM. *Seba* t. 73. n. 1.

132. COLUBER EXETRA, aquaticus (*Bbb*) *Seba* t. 68. n. 6. Cauda prope anum tenuis & curta. Capite brevi. — Exetra.

133. COLUBER lentiginosus. Serpens Americ. ferruginea & lentiginosa. *Seba* t. 71. n. 2

134. COLUBER DRYINUS (*Ccc*), testudineus QUERCULUS *Grevm.* Chelydrus Amboinensis. *Seba* t. 72. n. 2. — Dryinus Querculus.

135. COLUBER AUCEPS, promontorii Cabo de Tiburon *Sebæ* t. 75 n. 1. vid. aut. *ibid.* de *auditu* Anguium.

136. COLUBER TALIEBOEBOT, a radice repente. Serpens CABACOBAS Americana. *Seba* t. 75. n. 5. (vid. supra n. 130.). — Talieboebot.

137. COLUBER fronte albicante, magna, tænia spadicea transversim supra nasum, in cervice lata macula; maculis fuscis annulorum æmulis super cinereo-luteo per integrum corpus. Serpens Ceylonica maculosa. *Sebæ* t. 76. n. 2.

* * *

(*Bbb*) HYDRA ὕδρα, Serpens in aquis vivens; LERNA, anguis ab *Hercule* in lacu lerneo interfectus; Serpens lernea & bellua monstrifica *Isidori* L. 12. Orig. Excetra sive Ecetra (i. e. quod uno caeso capite duo vel

CL. I. O. II. I. CAPITE DISCRETO—
II. COLUBER. ΑΓΓΑΙΟΔΟΝ

vel plura excrescant) *Synonyma* sunt. Hoc nomine *Plautus* utitur in Persea: cum Excetra, cum Anteo deluctari mavelim, quam cum amore. Hic Excetra anguem aquaticum denotat. Nota tamen est Hydræ fabulosæ vera descriptio.

(*Ccc*) Nihil certi de DRYINO habemus, quod Δρυΐνος, quercinus, item roboreus exponitur (nam δρῦς & quercus & robur redditur) dicitur DRYINUS anguis in quercubus latens, vocatur quoque χέλυδρος, quasi sit testudo marina. *Galenus* appellat DRYINUM, alii BRYINUM, sed non recte nominant, quum βρύον quoddam villosum ut muscos in arborum truncis denotat: melius *Nicander*

Ille cavas habitat quercus, alibi quoque fagos.

Tetrum odorem habere dicitur, squamis asperis, in quibus parvæ quædam muscæ nidulantur, quæ tandem animal conficiunt. CHELYDRUS autem vocatur, quasi cute dura ad instar corticis testitudinis, quæ græcis Χέλυς vel quercus, sit munitus. *Bellonius* vult, nullam aliam Serpentem in majorem molem excrescere, & ex sibi cognatis acutiorem sibilum emittere.

§. XVII.

ATALIGATO. 138. COLUBER ATALIGATO; perpusillo capite; anguis rarus Mexicanus. *Seba* t. 77. n. 6. Squamis purpureis; ventre albo, maculis nigricantibus distincto; longus & tenuis.

MACACOATL. 139. COLUBER MACACOATL; Cervinus, Americanus. *Seba* t. 79. n. 3. Capite ornatissimo. *Cervinus*, quod Cervis gaudeat adesse.

140. COLUBER capitali fascia latiore; tæniis in corpore latis angustisque, ventre albo & obscure luteo. Serpens amœna ex nova Hispania. *Seba* t. 80. n. 2.

BATHAPUA. 141. COLUBER BATHAPUA; Africanus. *Seba* t. 82. n. 2. Capite super fundo albicante ex obscure spadiceo maculato; caliculi instar rosacei pedunculo sustentatis, angusto collari.

CACURA. 142. COLUBER CACURA, canorus, purpureus. *Seba* t. 82. n. 3. Cantus suavitate nulli cedens.

PETZCOATL. 143. COLUBER PETZCOATL, seu anguis lubricus Mexicanus. *Seba* t. 84. n. 2. In cavis arborum delitescens; ad DRYINOS pertinet.

144.

I. Capite Discreto— CL. I. G II.

II. Coluber. ΑΤΓΑΙΟΔΟΝ.

144. Coluber Pela, pediculosus, Americanus *Seba* t 84. n. 3. Infestant has Serpentes pediculi scarabæis similes, scuto supra dorsum armati. Pela.

145. Coluber olivacea pelle, Brasiliensis, maculis nigricantibus. *Seba* t. 11. n. 1. Ejus esca Aves.

146. Coluber nigricantibus tæniolis lemniscatus. *Seba* t. 11. n. 4.

147. Coluber viperæ capite crassiusculo; miro artificio pictus. *Seba* t. 12. n. 1. Aspidis classi a veteribus adscriptus.

148. Coluber Laphiati; Lemnius *Seba* t. 13. n. 1. Ranis vescitur. Laphiati.

149. Coluber crucifer, Ceilonicus. *Seba* t. 12. n. 2. Decussatis nigris lineis, quasi totidem crucibus, notatus.

150. Coluber dormitans (*Ddd*), Americanus. *Seba* t. 12. n. 4.

151. Coluber lineis subfuscis *Seba* t. 12. n. 3.

152. Coluber dilute rubicundus, saturate fuscis maculis, Americanus. *Seba* t. 14. n. 1. Inter Dipsades relatus.

153. Coluber Dipsas Surinamensis, olivacei coloris, saturate rubris maculis *Seba* t. 14. n. 2. Dipsas.

154. Coluber Dipsas Amboinensis. *Seba* t. 14. n. 3.

155. Coluber Lybicus; apice caudæ subnigrescente, ex Libya. *Seba* t. 15. n. 1. Tota alba, paucis hinc inde maculis nigris; squamis magnis in dorso catenatim dispositis.

156. Coluber cucullatus. *Seba* t. 15. n. 2. Emaculati candoris cucullo in capite; Erucis vescens.

157. Coluber puniceus, intermisto nigro, American. *Seba* t. 15. n. 3.

158. Coluber Cencoatl. *Seba* t. 16. n. 1. Admodum tenuis, longissimus ac gracilis, ratione magnitudinis capite parvo brevi. Ejus femina n. 3. Cencoatl.

159. Coluber corallinus, Amboinensis. *Seba* t. 17. n. 1. Adnisus Lacertam valide fugendo deglutire, ita ut fauces enormi rictu totæ quasi ex articulo dimotæ videantur.

160. Coluber Delminaensis. *Seba* t. 17. n. 3. Annulis cœruleis albo & nigro flavo interspersis.

CL. I. I. CAPITE DISCRETO—
G. II. II. COLUBER. ΑΥΓΑΙΟΔΟΝ.

161 COLUBER cinereo-griseus, Americanus *Seba* t. 17. n. 4.

162 COLUBER cœruleus, nigris quasi ocellis varius. Serpens Amboinensis cœrulea. *Seba* t. 18. n. 1.

Cæcilia. 163. COLUBER CÆCILIA (*Eee*); ΤΥΦΛΟΥ. Blind-Schleiche. Formicis vescitur; cauda quasi mutila. *Seba* t. 18. n. 2.

164. COLUBER arculo albescente in capite, saturate cœruleo. Serpens ex Guinea. *Seba* t. 19. n. 3. 4.

Tetzauhcoatl. 165. COLUBER TETZAUHCOATL. Vipera Brasiliensis rara, mas & femina. *Seba* t. 77. n. 2. 3. Squamis albicantibus, quibus inustæ maculæ nigræ, miro ordine digestæ. Per dorsum maculæ insigniores. Venter ex cinereo dilute flavescit.

* * *

(*Ddd*) Dum somno gravantur ophes, spiraliter sese contorquent quam brevissime & arctissime, capite in medio supra corpus collocato, cauda extimam spiram formante: quando circum arbores aut ramos convolutæ somno fruuntur aliæ species arboreæ, si ad prædam transeuntem attendunt, supra ramos se distendunt.

(*Eee*) Non quod oculis careat, sed quod parvos eos habeat. Parvitate & cauda in longum infra anum producta & in obtusum desinente a reliquis distinguitur, *Ray* p. 289. CÆCULA apud *Isid* TYPHLINUS. *Ital* CECELLA. Secundum *Ælian* perparvis oculis & ad videndum non probe affectis, nec mirum, cum talparum more in terram se condat, diuque in ea maneat. De dentibus *Bellon*. Chamæleonis maxillæ tam superne quam inferne dentibus serratis muniuntur, quales in TYPHLOTI Serpente mineri licet. *Gesnerus* observavit dentes minimos, asperos & vix apparentes, plures in inferiori & magis conspicuos quam in superiori mandibula. Oculorum cavitates magis quam oculi conspiciuntur : more viperarum fœtus vivos emittit. Ideo tamen VIPERA non est, licet morsus, prout scribit *Columella*, tumorem & suppurationem moliatur. CICONIÆ summopere CÆCILIIS delectantur.

§. XVIII.

§ XVIII.

GENUS III.

ANODON.

ΑΝΟΔΟΥΣ, EDENTULUS. Sub hoc genere comprehendimus nonnullos ANGUES, quos dentibus omnino carere legimus. Optimus *Seba*, quod sciam, unicus est (*Fff*), qui præter intentionem nobis aditum ad SERPENTOLOGIAM stravit, postquam de quorundam Anguium *dentibus* eorumque *conditione* nos certiores reddiderat. Sunt quippe quam plurimarum Serpentum dentes unica illa instrumenta funesta & lethifera, quæ maxime aversamur. Præter eadem nihil in ANGUIUM genere noxium Non ora Crabronum, nec caudam Scorpionum habent aculeata, neque crudeles Tigridum pedes unguesve, nihilque veneni inest corporis trunco, quin in eo multum alimenti esset, refectis capite caudaque.

* * *

(*Fff*) *Rajus* pro indice dentium nimium parcus. *Catesbyus* non nisi viperarum, nec tamen omnium, mentionem fecit. *Linckius* & *Vincentius* nullius ORA aperuerunt. Sileo reliquos. *Nicander* in Theriaca:

Plures reptilium, quæ non ita noxia, formæ
Per densas habitant sylvas per opacaque lustra,
Quod Elopes, Libyasque *cornutosque* Myagros
Dicunt, sunt jaculis *insignes, suntque* moluri,
Sunt cæcique alii, sed nescia lædere *turba.*

§ XIX.

1. ANODON capite lato. Serpens sive Vipera Siamensis perelegans, species CERASTIS (*Ggg*), mas & femina. *Seba* t. 34. n. 1. 2. Per dorsum ex rufo flavescens, dilutiore colore in ventre nigricantibus punctis intersuncto. Oris hiatum limbus undique præcingit pulcherrimus, crispulus, luteus, *cornu duritie* referens. Dentes in ore nullos reperias. *Innocens* nec maligna illis est indoles. — CERASTES.

CL. I. G. III. I. CAPITE DISCRETO—
III EDENTULUS. ANODON.

2. ANODON, ſuper fundo cinereo griſeo nigricans, albo colore variegatus, venter cinereo flaveſcens, ex nigro & albo maculatus. Serpens *Ceraſtes* Siamenſis. *Seba* t. 19 n. 1. Capite eſt longiuſculo, *edentulo*. Avibus victitat.

3. ANODON Thebanus, ſive Ceraſtes & Serpens cornuta; haud parum præcedenti n. 2. accedens. Vipera ex Kairo. *Sebæ* t. 7. n. 1. *Autor* appellat hunc anguem inter diverſas Viperarum ſpecies eminentiſſimam, quod natura in hanc unam omne fere ornamenti genus videatur collegisſe, dum nubium æmulam ipſam pinxit variegatione, pluribus diſtinctam coloribus, ſaturate ſpadiceo, rubro, flavo, albo, nigro, qui ſuper albo inter ſe ludant.

4. ANODON marinus. Serpens marinus Americanus cum maculis tigridis, murænis valde affinis, mas & femina. *Sebæ* t. 70. n. 2. 3. Caput quadantenus gibboſum, peramplis & ſcintillantibus oculis. Nec *dentibus* pollet (*) nec naribus. Naſo inſident binæ verruculæ acutiores (*Hhh*). Cauda in acumen deſinit.

(*) Inter COLUBROS quosdam ANODONTES latitare, nulli dubitamus. Culpa non eſt noſtra.

5. ANODON. Serpens Americana maculis fuſcis & albis interſtincta. *Seba* t. 24. n. 2. Innocentiſſima eſt, nec morſu lædit; quippe *edentula*.

* * *

(*Ggg*) Ergo, prout modo diximus, *edentuli* dantur VIPERÆ, CERASTES, & COLUBRI, qui & truculentiſſimi audiunt ob dentium plurimorum copiam, ergo *generum* ratio hactenus fuit vaga, unde eſt, quod non interponerem fidem meam, omnes *viperas*, *colubrosque* acu tetigiſſe. Satis comperta habemus documenta de habitu corporis externo, deque anguium veſtibus, imo de moribus nonnullorum, quod teſtante experientia vel vivipari ſint vel ovipari, maligni vel mites, ſed vix ſufficiunt ejusmodi obſervationes, ut bene diſtingueremus genera & ſpecies, obtorbata anguium nomenclatura tumultu omnium involuta. Abſolute neceſſarium nobis videtur, ut ora Serpentum aperirentur, dentesque, quibus eximiam animoſitatem & fortitudinem exercent, luſtrarentur, imo numerarentur. Hæc ſtudia peritioribus *Phyſiologis* doctisque curioſis *Muſeographis* de meliori commendavimus (*comment. u*)

I. Capite Discreto— CL. I

III. Edentulus. Anodon. G. III

ment u). Quidni abunde nobis patuisset dentatorum historia ex amplissimis collectionibus *Sebæ*, *Linckii*, & aliorum?

(*Hhh*) Forte hinc, quæ dicuntur, verruculæ acutiores narium vices subeunt.

§. XX.

Classis I. Spicilegium (*Iii*). Spicileg.

A. Catesbeji Innocui.

1. Coluber. Anguis *Catesb.* p. 46. ventre cuprei coloris. The copper-belly Snake. Serpent à ventre couleur de Cuivre. Ventre rufo. En général ils ne passent pas pour venimeux; ils *n'ont pas ces* mêmes *dents* empoissonnées, qu'ont les *vipères*.
2. Coluber, Anguis *Catesb* p. 47. Gracilis; cœruleo-viridis, the blueish green Snake. Serpent d'un verd bleuâtre. Non est periculosus; insectis victitans, in ramis arborum venatur; Naso simo.
3. Coluber, Anguis *Catesb* p. 48. niger. The black Snake. Serpent noir. Dantur sex pedes longi, corvini coloris. Gliriplagus domesticus, *morsus non fatalis*. Dicitur NB. & viperas *caudisonas* in duello victas inglutire. Dentes *minuti*, sed acutissimi; parum ex gingivis protuberantes.
4. Coluber; Anguis *Catesb.* p. 49. fuscus, maculatus. The little brawn Bead-Snake. Petit Serpent brun au Chapelet, subterraneus juxta radices arborum, raro supra terram. *Innocuus* — Alter Anguis *Catesb.* p. 60. niger, maculis nigris & rubris eleganter varius. The Bead-Snake. Serpent au Chapelet, *innocuus*.
5. Coluber *Catesb.* p. 51. gracilis, maculatus. The spotted Ribbon-Snake. Serpent gresle & tacheté. In medio dorsi linea alba longitudinalis; *nequaquam* venenosus.
6. Coluber, Anguis *Catesb* p. 50. Gracilis fuscus, longissimus. The Ribbon-Snake. Serpent gresle & brun. Agilis, *innocuus*.
7. Coluber; Anguis *Catesb.* p. 52. The Chain-Snake. Ser-

CLASSIS I. SPICILEGIUM.

A CATESBEJI

Serpent à Chaine. Hunc unicam vidit autor, quem incolarum nemo antea vidit; unde est, quod ipse nomen huic serpenti imposuerit: ANGUIS ANNULATI, annulis licet non completis. Coloris est fordide cærulei, annulis luteis, maculisque in ventre quadrangularibus, *innocuus*.

8. COLUBER; Anguis *Catesb.* p. 53. Viridis maculatus. The green spotted Snake Serpent verd tacheté *Non venenosus* Ova gallinarum evacuans. *confer.* cum angue p. 51.

9. COLUBER; Anguis *Catesb.* p. 54. flagelliformis. The Coachwhip Snake; longissimus; coloris fusci, velocissimus; *innocuus*

10. COLUBER; Anguis *Catesb.* p. 55. ex rubro & albo varius. The Corn Snake. Serpent de Bled, a colore frumenti indici. *oviphagus*.

11. COLUBER; Anguis *Catesb.* p 56. Capite viperino; rostro simo, porcino. The Hognose-Snake. Serpent à tête de vipère, denticulis *minutis*. Fusci coloris, maculis nigris sat amplis.

12. COLUBER; Anguis *Catesb.* p. 57. Viridis. Petit Serpent *sans venin* Insectivorus. Indigenæ hanc serpentem in sinu fovent, *innocuus*.

13. COLUBER, Anguis *Catesb.* p. 58. E cœruleo & albo varius. The Wampum Snake; a moneta indica Wampum, quæ ex conchyliis in frusta regularia sectis conficitur & filo cœruleo-albo suspenditur.

14. COLUBER; Anguis *Catesb.* p. 59 Cæcilia maculata. The Glass-Snake Serpent de verre. Capite parvo anguillæ-formi; ventre luteo, corpore glabro, nitido, quando leviter baculo semel pulsatur, truncus non solum in duas, sed simul in plures partes dissilit, dividiturque. Musculis ipsisque vertebris plane singularibus. *Innocuus*.

* * *

(In) *Notandum*. Quod *innocuorum* numerus longe major sit, præ multitudine haud magna anguium venenatorum & *lethiferorum*. Sed nostra interesset, certo scire, an sine dentali.

§. XXI.

CLASSIS I SPICILEGIUM.
B. LINCKII

§. XXI.

B. LINCKII (apud *Scheuchz.* Ph. S)

1. Serpens capite & corpore crassis; vertice fusco; corpore livido vel cinereo, in dorso bina ferte macularum subrotundarum, fuscarum, in ventre albidarum, sed margine fusco pictarum p. 1087. t. 606. lit. A.
2. Serpens tenui capite, vertice & corpore hepatici coloris, maculis albis rotundis majoribus, bilinearis diametri, & alus interjectis minoribus conspersis, *ibid.* lit. B.
3. Serpens tenuis, longus, sulphurei coloris, semitæniis nigris, sulphureis punctis conspersis per æqualia intervalla, inde a rostro ad extremam caudam notatus, ventre imo flavicante, *ibid.* lit. C
4. Jacolatrix Ceylanica subcærulea major. Serpens minor Capensis *Vincentii*, t. 630. lit. A.
5. Serpens Americanus crassior, ex fusco & flavido varius, vertice & collo prorsus bruno, tæniis per omne dorsum livido-fuscis, excurrentibus, interstitiis etiam fusco colore maculatis, utrinque coëuntibus. Serpens Americana vulgaris.
6. Serpens Surinamensis ex nigro & albo varius, p. 1296. t. 653. n 3.
7. Serpens Amer. dorso nigro, ad latus lineis albis reticulato, tæniarum fere maculosis tractibus sensim angustioribus, quandoque bifurcatis, p 1283. t. 647. n. 1.
8. Serpens tenuis ex flavo & albo varius, notulis per dorsum variæ figuræ, quadratæ inprimis, ventre albido; *ibid.* n. 3.
9. Serpens lato capite marmorato, ex nigricante, fusco, flavido & albo varia; fascia nigricante per medium dorsum veluti undatim eunte, nunc cohærente, nunc interrupta, albo colore marginata, ventre flavescente Serpens Guineensis, *Vincentii*.
10. Serpens Americanus cœruleus, p 1296. t. 653. n. 1.
11. Serpens ferrugineus, variis maculis nigris in dorso, a latere squa-

CLASSIS I. SPICILEGIUM.
B LINCKII

Hæmorrhoes.

squamis ex umbra, circulis albis semilunatis. HÆMORRHOES (*Kkk*). Colore est arenoso, per corpus vero notis nigris & albis variegata, *Aëtiu* p. 1296. t. 653. n. 2.

12. Serpens Americ. annulis majoribus ex cupreo & minoribus ex fordide albo, t. 654. n. 4.
13. Serpens ex luteo & griseo in capite & collo velut reticulatus, cum maculis fuscis. *Vinc.* II. 66. Leucophæo marmoreus III. 60.
14. Serpens tæniis subalbidis & cupreis. Serpens Coralloides. *Vinc.* V. 90. Serpens tæniis nigris & flavis. *Vinc.* VI. 168. *Scheuchz.* p. 1297. t. 655. n. 8.

Acontias.

15. Acontias rostro & supercilio flavescentibus, dorso cœruleo, ventre albo. *Sch.* p. 1302. t. 657. n. 1.
16. Serpens ex albo lurido & fusco variegatus, maculis per dorsum imprimis nigro fuscis; ventre albo flavo *ib.* n. 2.
17. Vipera Surinam. alba; fasciis latis vix semicircularibus, fuscis. p. 1311. t. 660. n. 1. *Vinc.* III. 30. III. 92.
18. Serpens grisei coloris, per dorsum maculata, ad latera striata, *ibid.* n. 2. *Vinc.* II. 21. VI. 168.

* * *

(*Kkk*) Quod ad ejus ictum sanguis ex omnibus humani corporis meatibus effluat, viperæ caudisonæ similis, nisi quod sonalibus careat: major est Hæmorrhoide novi mundi, sed ejusdem veneni, *Raj. Nierenb.*

At non stare suum miseris passura cruorem
Squamigeros angent HÆMORRHOIS *explicat orbes.* Luc.

ab *αἷμα*, sanguis, & *ῥέω*, fluxus *Aet.* Cum Ceraste convenit. Reliqua apud *Grewium* p. 69. piger in motu est.

§. XXII

19. BOYCUPECANGA, i. e. notulis quibusdam in dorso. *Raj* 33. *Scheuchz.* p. 1311. t. 660. n. 5.
20. Vipera Isebequensis. *ibid.* n. 6.
21. Vipera Guineensis. *Sch.* p. 1312. t. 660. n. 7.
22. Vipera linea nigra per longitudinem dorsi, t. 661. n. 8.

23.

CLASSIS I. SPICILEGIUM
B. LINCKII.

23. Dipsas Angolensis, *ibid.* t. 662. n. 10. Acontias trium palmarum longitudine. *Raj.* 290. ex *Bellon.* (*).

 (*) Elops, Elaps, Elaphis, Lemni incolis LAPBIATI. *Rajus ibid.*

24. Vipera Æsculapii. *Scb* p 1312. t. 662 n 11.
25. Fyplops fuscus per totum corpus aut obscure maculosus *Gesneri*. *Scb* p. 1429. t. 715 n. 1. Jarara epeba. *Raji.*
26. Serpens, jaculatrix, subcœrulea ex viridi. *Scb.* p. 1431. t. 717. n. 2.
27. Serpens Surinamensis punctis nigris, p. 1493. t 737. n. 1.
28. Dipsas ex bruno & purpureo varia, lituris albis in dorso. *ibid.* t. 738. n. 5. Jarara Coaypitinga *Pisonis.*
29. Serpens tractibus nunc tortuosis longis, nunc subrotundis nigris, medio cærulcis, & ad latera maculis candidis, p. 1494. t. 739. n 7.
30. Vipera subcœrulea ex nigro tessellata, ventre flavicante, p. 1532. t. 746 n. 2
31. Vipera Surinam. capite fusco cingulis albis minoribus, subflavis majoribus in dorso, p. 1532. t 748 n 7.
32. Vipera Indica. *ib.* t. 749. n 9. Est Vipera conspicillaris. *Sebæ* supra §. VII.
33. Serpens ex coloribus nigro, albo, flavescente, purpureo, veluti marmoratus, maculis in dorso nigricantibus. p 1552. t. 749. n. 11.

§. XXIII.

Experimenti loco conferantur *descripti a Linckio* Serpentes cum Anguibus *pictis* Sebæ. Vix ac ne vix quidem illi his assimilari, nedum hi cum illis æquari possunt; quod utique juxta tantas multitudines Anguium dolemus, aliquando oleum & operam perdentes. In melius laboravit, nec tot difficultatibus plenus est CATESBEJUS, quin Serpentes ejus spicilegio congestos mox ad COLUBROS, imo ad innocuos numerandi facultatem haberemus. Nonnulli non nisi cortices contemplantur, nucleos non gustantes plerarumque rerum naturalium. Quidam læsionis forte pavidi vel emortuorum Anguium

guium interanea dentesque vel oculis letales aversantur. „ Hinc „ trahi potest, quod inquit *Jo Faber Lynceus*, res insolens profe- „ cto & admiranda videtur, quod homines nimirum, cum non vi- „ sos modo sibi Serpentes exhorrescant, sed ubi hos mente & cogi- „ tatione, imo per somnum solummodo comprehenderint, adeo pa- „ veant subinde & contremiscant, ut saltem non animo linquantur „ & extra se toti rapiantur." Multum ad stuporem conferunt stupenda plane, quæ de *Basilisco* & *Draconibus* a *Plinio*, *Solino*, *Alberto*, *Æliano*, & aliis referuntur. Quid dixerim de *Auli Gellii* l. 6. c. 3 Serpente inusitatæ magnitudinis, primo bello punico ab *Attilio* Regulo Consule in Africa visa? Adversus quam prælium grande atque acre fecit, eamque magna totius exercitus conflictatione, balistis & catapultis diu oppugnavit, ejusque interfectæ corium, *centum & viginti pedes* longum Romam misit — Quid de *Olai M.* Serpente ducentos pedes longo? A via aberrarem, si in arenam cum DRACONIBUS descenderem, qui variis nationum linguis uno eodemque Vocabulo appellantur. MONSTRORUM quidem Serpentinum genus particeps esse non negarem; verum & *illorum* causa permultis fabulis inquinata legitur. Huc faciunt *Aldrovandi* Serpentes monstrosi & ipsius *Fabri Lyncei*, quam p. 797. in icone repræsentat, Amphisbæna Europæa, ne dicam de fabulis intrusis in historiam ANGUIUM CAPITE INDISCRETO, CAUDA TRUNCATA (de quibus mox). Inter naturæ miracula quoque referuntur Serpentes anserinis pedibus *Plinii*, aliæque insolitarum corporis figurationum. Addam insolitum quid: ex Thesauro animalium vivis coloribus egregie pictorum, quem olim possedit Celebris Polyhistor JOBUS LUDOLPHUS, sive dixeris Serpentem sive Lacertum monstrosum, DUOBUS PEDIBUS LACERTINIS, *Tab.* I. cujus tamen historia me latet. Sed mitto insolita, ad finem hujus TENTAMINIS properans.

§. XXIV.

§. XXIV.

CLASSIS II.

Cl. II

ANGUIS CAPITE INDISCRETO, CAUDA quasi TRUNCATA.

Indiscretum caput dicimus, quod difficulter a reliquo corpore discerni potest. Cauda truncata i. e. quocunque modo decurtata, in fine rotundata, ut speciem capitis præ se ferat, quum angues reliqui omnes habeant capita notabiliter discreta, caudasque decrescentes attenuatas vel acuminatas (§ III), præter unicam VIPERARUM tribum nobis in fine decrescentis caudæ instructam. Hæc FAMILIA *duobus* absolvitur *generibus*: SCYTALIS (*Lll*), & AMPHISBÆNÆ (*Mmm*).

* * *

(*Lll*) Grevibus græcum nomen *σκυτάλη*, a *σκύλος* corium, retinuit, æquatque vocabulum *lorum* coriaceum aut *scuticam* aut *baculum*. Est autem SCYTALE *magis cauda* quam *capite* anomala serpens, corpore tereti æqualiter utrinque crasso, baculum, quasi in rectam lineam sine flexu protensum, referente, ita quidem, ut vel difficulter discerni queat caput a cauda semper truncata, vel capiti figuram aliquam CORUNIDIS in scipione, aut baculi lente decrescentis GLOBULUM repræsentet, ut ranimn ab AMPHISBÆNA diversa, non attenta differentia, quod AMPHISBÆNA vi nominis sui, antrorsum & retrorsum gradiatur vel serpat, quam naturam & Scytales communem habent & *vermes* & *asseri* pluraque animalia; vid. *Hieron. ab Aquapendente* de reptatu. *Nicander* SCYTALEM manubrio LIGONIS & AMPHISBÆNAM verrni terrestri assimilavit, nam, monente *Salmasio* in *Solinum*, omnes veteres autores Scytalem & Amphisbænam sibi similes esse scripserunt, quia hæ bestiæ caput in utraque corporis extremitate habere videntur, attenta tamen levi differentia jamjam indigitata.

(*Mmm*) Quid magis naturæ limites & rerum ordinem creatarum excedere videtur, quam pingere aut fingere etiam, nedum vivum intueri animalculum *duobus capitibus*, non in uno loco (quod in monstris satis frequenter visitur), sed unum ubi caput naturaliter situm est, alterum ubi cauda esse solet, nexum ac positurum suam obtinuisse? idque non fortuito & sive ludentis sive errantis naturæ vitio, aut joco, sed serio consilio in tota illa animalis specie atque progenie, ita semper obtingere solitum esse, quod in Amphisbæna evenire in propatulo est, *Jo. Faber*. Geminum quærnur *Plinius* lib. 8. c. 23 caput Amphisbænæ,

CL. II. CL. II. CAPITE INDISCRETO—

hoc est ad caput & ad caudam, tanquam parum esset uno ore fundi venenum? & *Galenus*. quemadmodum sane navigia utrimque proram habentia, cui natura ex superfluo substantiae duo capita est largita,

Et gravis in geminum surgens caput Amphisbaena. Lucan.

Idem:

Amphisbaena biceps & formidabilis illa
Aspis —

Sed *Matthiolus*, *Albertus*, *Aetius* improbarunt fabulam deceptorum, SCYTALAE & AMPHISBAENAE bina capita affingentium. Concludit *Matthiolus* caput Amphisbaenae capitibus vermium adeo esse persimile & caudae aemulum, ac non nisi difficile a cauda distingui queat, & *Grewius* magnitudinem Amphisbaenae ad corporaturam vermis terrestris comparat, quae magnitudo non ex crassa in tenuem fiunt, instar corporaturae aliorum anguium, sed ita VERMIUM est aequalis (*vel fere aequalis*). Hinc factum, ut intuentes hanc bestiam locum caudae a loco capitis distinguere nescverint, & passimum, cum modo ante modo retro, more navigiorum utrimque proram habentium gradiatur. Alia animalia undatim sive undando procedunt, alia partim se contrahendo, partim extendendo. Quae undose repunt, hoc faciunt, vel quod undae per dorsum fiant appareantque, & superne incurventur, prout HIRUDINES, in aliis undae oblique per terram fiant, quas SPIRAE vocamus.

— ima per orbes
Squameus intortos sinuat vestigia serpens;

Quae vero serpunt se contrahendo partim & partim extendendo, sunt VERMES, ut LUMBRICI, alia arcuatim procedunt, ut ERUCA GEOMETRA, licet cognitu difficile sit, quomodo VERMES terrae innitantur, seque ipsos contrahant & promoveant. Sed de hac difficultate in ORDINE II de VERMIBUS. Super addimus, hanc *familiam secundam* CAPITE INDISCRETO CAUDA TRUNCATA *dentes habere occultos*; siquidem punctura est obscura, quae inflammationem generat, ita ut fiant induciae, donec opportuna remedia adhiberi possint, via enim apparentem morsum reportant percussi, qualis inflammatio a dentibus viperarum produci solet. Sic *Wottonus* f. 102 at: Amphysbaena aut Scytale, etiamsi mordeant, *non enecant*, sed horum serpentium morsus & obscuri sunt & inflammationem tantum inferunt, quales fere ex apum vesparumve ictibus contingunt; neque, ut alii Serpentes ex crassiore corpulentia in caudam tenuem desinunt, sed terete corporis figura utrinque aeque crassa existunt, ut aspectu discernere nescias, utra in parte caput aut caudam esse dixeris.

Co-

CL. II. CAPITE INDISCRETO— CL. II.

Ceterum bene monet *Rajus* p. 288. „ Dari etiam Serpentis genus „ gemino incessu antrorsum & retrorsum non negaverim, at vero BI„ CIPITEM Serpentem (*nisi forte monstrum*) seu utraque extremitate „ capitatum *in rerum natura* inveniri, nimis impudens est, qui affir„ mat, & nimis stolidus, qui credit." Nemo quoque lubenter calculum addiderit *Moufetto* p. 315. de Lumbricis aquaticis. Dari in mari mediterraneo *lumbricum* teretem *anguis majoris* magnitudine & colore, sed *sine capite & cauda*, ut notavit *Weckerus*, qui Amphisbænam pro lumbrico habuit.

§. XXV.

GENUS I. G. I.

SCYTALE.

CAUDA præ CAPITE rotundata (*)

(*) Quod cauda reliquorum anguium in exitu tenuis & acuminata, & Scytalæ caput præ capite Amphisbænæ minus difficulter dignoscitur.

1. SCYTALÆ Africanæ binæ ex rufo flavæ, punctis saturate spadiceis variegatæ; ventre cinereo; pusillæ, mas & femina. *Seba* t. 1. n. 1. 2.
2. SCYTALE Surinamensis, spadicea, punctis albis & nigricantibus, ventre cinereo. *Seba* t. 1. n. 5.
3. SCYTALE Zeylanica; rufi coloris, maculis nigricantibus; crassiore cauda obtusa; capitis squamis in figuram cordis congestis. Amphisbæna *Grevini*. Amphisbæna Zeylanica. *Sebæ* t. 1. n. 7.
4. SCYTALES binæ, Mantuanæ, mira colorum varietate pictæ, vertice cœruleo. Scytalæ binæ Americanæ, Amphisbænæ etiam & Cæcilæ vocatæ. *Seba* t. 2. n. 1. 2.
5. SCYTALE ex nova Hispania, capite minusculo. *Seba* t. 2. n. 3. 4.
6. SCYTALE Indiæ orientalis & occidentalis; dentibus minutis; sensu olfactus carere dixit *Seba* p. 23. t. 21. n. 4.
7. SCYTALE ex fusco & albo variegata. Serpens Americana Cæcilia dicta. *Seba* t. 22. n. 3.

CL. II. Cl. II. CAPITE INDISCRETO.

G. I. G. I. SCYTALE.

8. SCYTALE marmorata variorum colorum. Serpens Cæcilia Guineensis. *Seba* t. 23. n. 3.

9. SCYTALE albo rosacea, crassa; capite brevi lato, minutis dentibus armato, naribus patulis, oculis (*) perparvis membranis invicem obvelutis. Serpens Cæcilia Americana vera dicitur. *Seba* t. 24. n. 1.

(*) Si est oculata, dici nequit CÆCILIA, Blindschleich/ etsi oculi membrana obveluti. Et angues vulgares spolia sive exuvias cum membrana oculorum depositas maxime translucida, sæpissime offendi.

IBYARA. 10. SCYTALE IBYARA dicta. *Seba* t. 25. n. 1. Dorso corallino, glabra, cauda crassa, obtusa. Serpens corallina, Amboinensis, cauda Amphisbænæ.

11. SCYTALE subrufa, ventre candicante. Anguis Scytale parvus, Americanus. *Seba* t. 42. n. 4.

PETOLA. 12. SCYTALE PETOLA dicta. *Seba* t. 73. n. 3. Obscure rubra, ventre croceo, mirum tonum emittens. Serpens coralloides, Brasiliensis; rubra Amphisbæna.

13. SCYTALE capite flavicante, annulis tenuibus. Amphisbæna Americana, ex fusco & albo variegata. *Seba* t. 3. n. 4.

NIXBOA QUANQUECHOLLA. 14. SCYTALE NIXBOA QUANQUECHOLLA, seu Serpens rara, Mexicana, cauda lata obtusa. Nigro fusca, ad latera tænia albicante. *Seba* t. 77. n. 1.

15. SCYTALE ex Chilo insula, fusca, punctis nigris. *Seba* t. 86. n. 4.

TUCUMAN. 16. SCYTALE TUCUMAN, *Seba* t. 100. n. 2. sive Miguel de Tucuman, ex Paraguaja; capite albo fuscis distincto maculis; posteriore parte rufa.

17. SCYTALE fasciata. Serpens corallina, Amboinensis. *Seba* t. 100. n. 3. Capite flavicante.

§. XXVI.

G. II. GENUS II.

AMPHISBAENA.

CAPITE CAUDAQUE dubiis.

1. AMPHISBAENA rosei coloris, nitentis. Serpens biceps, Ame-

Cl. II. Capite Indiscreto—

Gen. II Amphisbaena.

Americana rubra. *Seba* t. 6. n 4. Ἀμφίσβαινα; oculis, naribus lingua & dentibus expertem dixeris.

2. Amphisbaena, reticulata. Amboinensis; *Seba* t. 7. n 3. minutis ocellis. Apertura in exitu caudæ, oris specie, quibusdam imposuit

3. Amphisbaena squamis rubicundis, *Seba* t. 7. n 4. crista spadicea venisque albis in capite.

4 Amphisbaena ex flavo & rubeo, maculis albis variegata. *Seba* t. 20. n 3.

5. Amphisbaena annulis saturate cærulcis. *Seba* t. 30. n. 3.

6 Amphisbaena coracinis tæniis, Ceilonica; femina. *Seba* t. 73. n. 3.

7. Amphisbaena Americana; ex rubro, flavo & albido varia; tæniis nunc integris nunc dimidiatis, nigris angularibus, a capite ad extremam caudam, *Linck.* apud *Scheuchz.* p. 1179 t. 628 lit B. Ibiracoa *Raj.* 328, Vipera indica tricolor major. Palaparya *Zeylan. Idem* 331. Tunupolon *Zeylon* arcuum more variegata. *Id.* ib. Ibiracoa. Palaparya Tunupolon.

8 Amphisbaena subcinerea, lineis plurimis transversis nigricante colore striatis, nullo ordine. Amphisbæna Amer. minor subcinerea & alba, Scytale *Raj.* 288. Ibijara, *Brasil.* Badty Tapuyis Cega, Cobra vega, Cobre de los Cabeças, *Lusit* Oculos habet minimos vix conspicuos. *Raj.* 289. Ibijara.

9. Amphisbaena capite diademate ornato, eodemque & dorso ex albo & nigro tessellatis. Serpens corallini coloris, dum vivit, lineis latis, reticulatis, *Linck.* apud *Scheuchz.* p 1180. t. 629. lit. F

10. Amphisbaena, subflavi in dorso, in ventre magis carnei coloris, *Linck.* p. 1295. t. 652. n. 1.

11. Amphisbaena nigra, punctis atris, maculis præterea albis in capite & collo ferme tæniatim coëuntibus, ventre sulphureo & rubescente. *Linck.* p. 1311. t. 66. n. 3.

12. Amphisbaena Amer. ex albo & nigro varia. *Linck.* p. 1346. t. 678. n. 2.

13. Amphisbaena Giraupiagara *Raj.* 329. dorso ex albo & sub nigro tessellata, ventre sub flavo. *Linck.* p. 1532. t. 747. n. 4. Giraupiagara.

14.

CL. II. G. II. CL. II. CAPITE INDISCRETO—
GEN. II. AMPHISBAENA.

14. AMPHISBAENA Ifebequensis; cuprei coloris, variis lineis & punctis nigris in dorso. *Linck.* p. 1532. t. 748. n. 6.

15. AMPHISBAENA Amer. nigra lineis albis sine ordine positis; capite pene toto albido, *Linck.* p. 1532. t. 749. n. 10.

§. XXVII.

Epilogus de Anguibus

Jam tentando absolvimus HERPETORUM *Ordinem* I. ANGUES, quotquot fiduciarie apprehendere nobis licuit. Est quidem Verecundia, ex mente Eloquentiæ Magistri *Quintiliani*, amabile *vitium*, *virtutes* facile *generans*, sed sæpe nocet. Difficulter namque aggressus sum hæc animantium genera, quæ illustres systematici a se invicem propulerunt, vermesque non vermes cum vermibus verminosis nobis propinarunt. Labor per annos latuit, & quidni Verecundia motus lucubratiunculas lubenter reticuissem, ne tantis videret me opponere viris, insuper non nescius, diuque expertus, quod facilius sit reprehendere quam imitari! Verum animos resumpsi, & audacior factus, mea quoque proferre decrevi, postquam iterum *Quintilianum* legerim: „ quod valde difficile imo impossibile „ sit, imitando alterius similem fieri, quare potius studere debemus, „ ut superemus; sic enim fortassis æquabimus; nec qui maxime imi„ tandus, etiam solus est imitandus." Sic studia valeant nostra quantum possunt, nobis judicamus, nobis erramus. Æquanimi LECTORES, bilance expendant omnia, ut in melius vertant; & me perspicaciores exhibeant modo anguium ORA DENTESque enucleatos, nec forte dimicabunt super hoc HERPETOLOGIAE tentamine.

Inverecundis autem Censoribus suæ maneant irrisiones. Nos utamur ratione, quum nihil vel inter APEDIA vel inter QUADRUPEDIA interest atque HOMINEM, qui sese ratione non distinguit. Quippe

—— Separat hæc nos
A grege mutorum.

HERPETA apeda esse diximus; QUADRUPEDUM definitio per se patet, quod sint: Animalia TERRÆ, quæ quatuor pedibus gradiuntur, non nisi victus causa aquas frequentantia.

§. XXVIII.

§. XXVIII.

TABULA GENERALIS.

HERPETOLOGIAE §. 1.

- ORDO I. ANGUIS §. 2.
  - *CL. I* Capite discreto, Cauda attenuata. §. 3 4.
    - GEN I. VIPERA evidenter dentata §. 5.
      - I. ΚΥΝΟΔΟΝ dentibus caninis §. 5–7.
        - A VIPERA vulgaris. Ἔχις §. 5.
        - B. VIPERA candisona, §. 6
        - C. VIPERA conspicillata §. 7.
      - II. ΙΧΘΥΟΔΟΝ, Ἰχθυόδους VIPERA. dentibus pectinatis, Lucii piscis similibus. §. 8.
    - GEN II. COLUBER. ΑΤΥΛΟΔΟΝ, Dentibus acicularibus umbrosis & occultis §. 9–17.
    - GEN III. ANODON ΑΝΟΔΟΥΣ, edentulus, §. 18. 19.
    - Angoium *Spicilegia*. Catesbeji. Linckii, §. 20–22.
  - *CL. II.* Capite indiscreto, cauda quasi truncata. §. 24.
    - GEN I. SCYTALE; cauda prae capite rotundata. §. 25
    - GEN. II. AMPHISBAENA, capite caudaque dubiis. §. 26.

§. XXIX.

- ORDO II. VERMIS §. 30. (*)
  - *CL. I.* LUMBRICUS, corpore tereti. §. 31.
    - Terrestris, in aqua non subsistens §. 32.
    - Aquaticus, in *sicco* non subsistens. §. 33
    - Animalium, in variis partibus §. 34.
  - *CL. II* TAENIA; corpore longissimo articulato. §. 35 36.
  - *CL. III.* HIRUDO, ventre sessili, cauda tereti. §. 37. 38.

§. XXX.

(*) Pars quoque Lernes Serpens erit unus Echidnae, *Ovid. Metam.*

§. XXX.

Ordo II.

ORDO II.

VERMIS. Ἀσχαρίς. Est animal Herpetum (§ I.) exsangue, transformationi non obnoxium. Cute nuda, Spina carens, non nisi gustum & tactum habens; trachæis in musculis præditum (*Nnn*).

* * *

(*Nnn*) Oculis, auribus & lingua non gaudent VERMES, ore tamen gustum sentientes ad sugendum apto. Prout amplificata serpentum & reptilium cognitio, sic & nomen VERMIS late patere solet, unde est quod illustri *Linnæo* e re visum fuerit & ZOOPHYTA & TESTACEA vermibus accensere. Pro motu progressivo VERMES TERRESTRES nunc hanc nunc illam corporis partem in terra figunt & se vertunt, AQUATICI flexibiliter in fluido gyris variis sese torquent & moventur, (confer. *comment. Mnon*). Tamarum motus pro loco, in quo degunt, exiguus est, & singularis.

§. XXXI.

Cl. I.

CLASSIS I.

LUMBRICUS

Est VERMIS teres; corpore vel annulato, vel lævi aut lævissimo (*Ooo*). GENERA a loco.

* * *

(*Ooo*) Teredines, Termetes, Fleischmaden / *vermes* quoque appellari solent, sed improprie, animalia quæ mox transformationem patiuntur. VERMES sunt herpeta transformationi non obnoxia, ne dum cum polypis quid commune habeantia.

§. XXXII.

G. I.

GENUS I.

LUMBRICUS terrestris (*Ppp*), Est VERMIS in *aqua* non subsistens (*Qqq*).

1 LUMBRICUS terrestris, crassissimus, qui pro lubitu in magnam longitudinem excrescit, cui cauda cylindrica est, nul-

CL. I. LUMBRICUS

I. TERRESTRIS.

nulla vero fascia in dorso. *Redi* de anim. viv. t. 16. *Willis* an brut. t. 4. Lumbricus terrestris major, *Linnæi*. Daggmatsk, *Suec.*

2. LUMBRICUS terrestris, cui supra dorsum fascia est cum cauda lata, instar folii olivæ. *Redi* t. 15. f. 1.

3. LUMBRICUS terrestris, caudam habens latam, non fasciam in dorso. *Redi* t. 15. f. 2.

4. LUMBRICUS terrestris; cui fascia in dorso, cauda teres atque rotunda. *Redi* t. 15. f. 3. (*Rrr*). Lumbricus lævis, Metmatsk. *Suec.*

* * *

(*Ppp*) Lumbrici a lubricitate, ἕλμινθες, Intestina *terræ*, γῆς ἔντερα. Diximus VERMES esse animantia *apoda*. Non adversantur nobis *Willis*. *Swammerd.* *Raj.* aliique autores, quando *Willisius* de An. Brut. lumbrico terrestri quatuor pedunculorum series adscripsit per integram longitudinem decurrentes, quibus tanquam uncis nunc hanc nunc istam partem corporis affigit pro motu progressivo, nec *Swammerd.* Bib. Nat. II. p. 739. quod multa animalia, quæ pedibus carere dicuntur, his omnino instructa sint, sed addit: *Sic lumbrici pluribus sane gaudent pedibus, & alio modo constitutis, quam vulgo pedes solent.* Itaque pedes improprie dicti, quales & ANGUES habere, supra monuimus. Idem *Swammerd.* „ in ipsis pariter *Serpentibus* id mihi paruit, quas equidem quintuplici „ *pedum specie* donatas esse observavi, earum scilicet nonnullæ in cor„ poris sui medio *spinosam* saltem gerebant excrescentiam." Confer. *Dubia* nostra ad XIX de Amphibiis *Illustris Linnæi*, quod *squamæ ventrales* anguibus pro pedibus sint: ideo tamen non dixeris, *Herpeta* esse *pedata*. *Moufettus* dicit: tractu & pulsu quodam de loco in locum moveri, non proprie volutari Lumbricos, *Rajus* vero in lateribus poni duos ordines *asperitatum*, justo satis intervallo a se invicem distantium, quibus, uti pedibus, ad rependum aut corpus promovendum utitur LUMBRICUS.

(*Qqq*) Qua experimento nullum facilius. Nocte tamen, præsertim pluviosa & rorifera *post pluviam* supra terram, quod talpas valde verentur, apparent, coeunt & ad auroram usque cohærent; unde Germanis: Regenwürmer. De modo congrediendi circa *cingulum* carneum lumbricorum vulgatium aut *torquem* crassiusculum vel *fasciam*, consule *Rajum*, *Moufettum*, *Redi* de Anim. viv. t. 25. Anatomen imprimis quoad viscera vitalia & tracheas in musculis annularibus lumbrici majoris, vid. *Willis* t. 4. Intestinum in intestino, quod *Willisius* observavit, *Moufettus* appellat receptaculum intra carnem per totum corpus descendens annulatum, membrana tenui donatum. *Rajo* audit canalis seu intesti-

H 2

CL. I Cl. I. LUMBRICUS

G. I. I. TERRESTRIS

testinum ingens annulis interceptum, seu divisum in cellulas, Coli modo.

(Rrr) *Rajus* TERRESTRES distinguit in MAJORES sive vulgares, DEW-WORMS, *Angl.* & MINORES, quos subdividit in RUBICUNDOS, majoribus concolores, in VIRIDES & in VERMES *cauda flavescente*, GILT TAILS, *Angl.* MAJORES *Moufettus* similes reddit iis teretibus, qui intestina hominum infestant, semipedem longos, imo extensos pedem æquantes, coloris dilute carnei, qui maximam partem omnes præditi annulo circa collum; minores *G. Agricola* & *Aldrov.* ASCARIDES vocat in sterquiliniis & sub lapidum aggere frequentes. Hos Piscatores pro hamis in escam piscium sectantur. Vide sis curiosam observationem ex *Diario Hamburgensi* (Hamburgisches Magazin) Tom. VIII. P. III. num. VI. ad Calcem Tentaminis, nostraque oborta dubia.

§ XXXIII.

G. II

GENUS II.

LUMBRICUS aquaticus (*Sss*), in terra vel in *sicco* non subsistens.

1. LUMBRICUS vermis, *Moufetti* p. 325. an aquaticus (*Ttt*)?
2. LUMBRICUS ascaris, palustris, *Linnæi.*
3. LUMBRICUS punctis prominulis maris septentrionalis, *Linnæi*; major est terrestri; annulis & tuberculis compositis, sive punctis extrorsum prominulis.
4. LUMBRICUS Gordius *Linnæi*. Seta seu vitulus aquaticus, *Aldrov. Gesn.* Seta aquatica, *Merr. pin.* Vena Medeni, Nervus Medinensis, *Avicennæ.* Dracunculus Persarum Kämpferi (*Uuu*).

* * *

(Sss) Sicut lumbrici *terrestres* in aqua haud diu vivunt, ita etiam *aquatici* in arida positi cito intereunt, illi videlicet aëris, hi vero humiditatis penuria laborantes. Nodo vel torque carent aquatici, in sabulo plerumque ad litora degunt, terramque e cavernis ejiciunt terrestrium more, quos piscatores escæ loco in piscium captura, prout lumbricos terrestres, venantur.

(Ttt) Ibi: In mari mediterraneo lumbricus teres, *anguis majoris* magnitudine & colore reperitur, sed sine capite & cauda, ut *Weckerus* notat; aliquando ad 20. pedum longitudinem accedit. Quis ejus usus aut natura,

CL. I. LUMBRICUS
II. AQUATICUS

tura, *Moufettus* non accepit, sed ab aliis sperat lucem, quæ utramque monstret *Veterum* AMPHISBÆNAM anguem, capite indiscreto cauda nuncata pro LUMBRICO fumisse, dubio haud caret quod (*comment Mnon*) jam monuimus. Dari autem vel SCYTALEN vel AMPHISBÆNAM sive terrestres, sive aquaticas, longitudine 20. pedum, hallucinationem sapit

(*Una*) Paucis Priscorum vermis fuit cognitus Recentiores eundem variis titulis salutant Germani aliquando Wasserkalb / vitulus aquaticus ratio denominationis alia dari non potest, nisi quod vituli nonnunquam cum aqua bibant, etiam periculo vitæ *Est* instar *Setæ* tenuis, cubitalis, ut recte scribit *Albertus*, quoque longitudinis, durus, nisi bene sis oculatus, parum differt utraque extremitate. Anno 1750 VERMEM d. 10 Junii in Consessu Societatis Gedanensis, ex Cœnobio Carthusiæ nostræ ad me missum monstravi, nullæ in corpore incisiones, sed lævissimus fuit, ambæ extremitates paulumper fuscescebant, reliquum corpus coloris setæ chelys *Aldrovandus* & nigricantem vidit. Interdiu æque ac nocte in continuo erat motu, longitudine duos pedes superans, raro vidi spatio sex septimanarum instar nodi Gordii intricatum, at vel tribus in locis nodi eleganter ducti apparuerint, artificiose tamen eosdem resolvere seque extricare didicit Cauda a capite distincta, quod illa leviter bifida extremitate nonnihil curvata, capitulum vero parvum, rotundum, ore circulari perexiguo. Mira facilitate os ad latera legeum applicavit, quoties, torquendo caudam, posteriori corporis parte flexus indesinentes & vibrationes peragere & anteriorem corporis partem quiescentem sistere ipsi volupe fuit *Guineenses* hausta aqua ex simili verme gravissimum contrahunt morbum, cum tandem corporis partes musculosas perforat De eo & de remediis vid *Sloane* Jam Introd p cxxvi & in *Addit* p. 350 figuram t. 233 f 1. conf *Kämpf* Amœn p 524 *Hist* Trans. Angl No. 225 p 417 Account of the long worm, which is troublesome to the Inhabitants in the East Indies, between Gomroon and Schiraz. *Linn* Fauna Su § 1265 & *Aldrov* p 721; Ex Hist. Nat. Barbadensi (Nat. Hist of Barbados) *G Hughesii*, quæ nupertime 1750. lucem vidit, hæc habeto: „ Other cutaneous Disorders by the Guiney Worms and Ciegoes, called *Chiggers* These worms are generally bred in ponds of stagnant fresh waters, and it is supposed, „ that they enter oftener in by the Pores of the Skin, than by drinking the water, for those who most frequently bath in such ponds, „ are oftenest troubled with them They are exceeding long, in „ respect to their great Exility and Thinness, and are easily observed, „ when some of that water is mingled in a Glass with some other more transparent water. Dr. *Gamble* had one of these, which measu-

Cl. I. G. II. Cl. I. LUMBRICUS
II. AQUATICUS.

„ red an Ell long, it exactly resembled a waked white Thread They
„ move very quick under the Skin, along the *membrana adiposa*, and
„ what is one Day seen in the Breast, or Belly, shall often in a
„ day or two be found in a *distant Part* of the Body, perhaps the
„ Thigh, the Leg, or under the Ham." Reliqua, de remediis & cura apud autorem.

§. XXXIV.

G. III.

GENUS III.

LUMBRICUS Animalium; Στρογγύλος, i. e. Genus rotundum, vel corpore tereti, in partibus hominum & brutorum (*Www*).

1. LUMBRICUS intestinalis humanus teres (*Xxx*).
2. ——— ——— sub pelle Leonis *Redi* t. 9 f. 2.
 - - - - - Martis. *Id.* t. 9. f 3.
3. ——— ——— in Rene Canis. *Redi* t. 8 f. 1. 4.
 - - - - - Martis, longissimus & crassissimus. *Redi* t. 9. f. 1.
 - - - - - Luporum (*Yyy*) *Journ. des Scav.* XII. p. 14.
4. LUMBRICI Ascarides (*Zzz*). Supersedemus pluribus.

(*Www*) De vermibus in variis *partibus* corporis: in cerebro, oculis, auribus, dentibus, intestinis, renibus, cordis, pericardii, in ventriculis, pancreate, vesica urinaria, vesica fellea, hepate, mammis, ulceribus & tumoribus, variolis, morbillis, in scabiosorum pustulis, in peste, saliva, infra linguæ venam, in medio gulæ, sanguine, vid. Scholion *Jo. Jac Stalterfohti* ad *Reinh. Wagneri* observationem de verme fasciali duodecim ulnarum & quod excurrit longitudine innoxie per alvum excreto, *Act. lit. mar. Baltici* 1699. m. Oct. p. 301. & *Transf. Angl.* passim. Ecce homo, quis sis! gleba verminosa, splendide misera. Conf. vermis ex frontali sinu pueri Carlskronæ vivus excretus, *Act. Suec.* 1721. p 180 cum fig. & *Transf. Angl.* N° 213 p 219. *Redi* per integrum tract. de animal. vivis in corpore viventium, *Nic. Andry* de variis vermium spec in corpore humano enatis, *Aldrov.* p. 678. *Leeuwenhoeck* passim. Laudatus *Stalterfoht* „ Quamvis verminosa hæc „ soboles admodum differat specie, ad tria tamen genera commode „ refertur a Doctoribus nostris, adeo ut dentur *Lumbrici teretes*, *lati* & *Ascarides*, inter hos frequentissimos esse *teretes*, qui lumbricos ter-
„ re-

„ reſtres æmulantur;“ vid *Wedel.* in Pathol. med. & *Paullinum* de morte verminoſa, nec non Tom. II. Experimentorum Soc. Ged. de origine vermium in corpore humano.

(Xxx) Quod re vera teretes atque rotundi appareat, non abſimiles vermibus qui intra terram naſcuntur & terræ inteſtina vocantur, utra corporis extremitate mucronati, rubri, flavi, nigri & ex parte albi vel fulvi. Lumbrici teretis anatomen & deſcriptionem vid. quoque in obſervationibus *Edw. Tyſonis* Tranſ. Angl. Nº. 147. p. 154. cum figuris. Mares minores ſunt fœminis.

(Yyy) Obſervationes lumbricorum in *renibus luporum* anno 1726. cum regia Societ. Anglic. in tranſact. Nº 413. p. 269 communicavi. Elenchum obſervationum lubenter hiſce adjungo, cum figuris ad naturalem magnitudinem vermium eorumque viſcerum accurate expreſſis; quæ in transactionibus ad medietatem redactæ apparent, quibus non reſpondet textus:

Tab. I. f. 1. Lumbricus, ex Rene *Lupa*, vermis *fœmina*.
f. 2. Mas ex Rene Lupi.
f. 3. Ren Lupi peram referens, octoque lumbricos continens, fœminas quidem *duas*, mares *ſex*, hos ſubflavos, illas ſanguineas.

Tab. II. f. 1. Lumbrici fœminæ facies.
a Os. *b* anus. *c.* vulva. *d.* lineæ ſpadiceæ ſecundum vermes longitudinem decurrentes.
f. 2. *a* Os. *bb* Canalis alimentorum, albicans, carnoſus. *ccc* Canalis alimentorum fuſcus, depreſſus, cujus exitus in ano; *d.* locus ubi canales conjunguntur, *eee* fibræ tranſverſales.
f. 3. & 4. *a* Os., *bb* Canalis alimentorum prior, *ccc* Canalis alimentorum poſterior, *d* locus ubi canales ambo cohærent, *eee* fibræ tranſverſales, *fff* veſiculæ albæ lympha turgidæ, quibus tota cutis interna obſita eſt, *g* Anus; *h* Vagina ſive vulva; *kk* Ovarium myriadibus ovulorum refertum, magna fuſci coloris nodis oculis referentium; *ll.* vaſa præparantia.
f. 5. Ovula per microſcopium viſa
a ſub numero 3.
b. ſub numero 2.
f. 6. Lumbricus *Mas*.
a Lumbrici, *bb* canalis alimentorum albicans; *cc.* canalis alimentorum rugoſus, *d* proceſſus vermiformis vaſorum ſpermaticorum, *ee* vaſorum ſpermaticorum ramus ad latus inteſtini a fibris tranſverſalibus compreſſus & æquabiliter per totum tractum inflexus, *fff.* vaſorum ſperma-

CL. I. G. III. Cl. I. Lumbricus
III. Animalium

maricorum gyri & flexus; *g g* fibræ transversales, *h* membrana cartilaginea anum cingens, *i*, rima in ejus medio, *k* processus subtilissimus capillaris.

f. 7. Lumbricus mar inversus & circa anum incisus, ut ductus sub canali alimentorum latens facile conspici possit.

a Canalis alimentorum rugosus

b. Ductus albicans sub canali rugoso.

c. Vasa spermatica

f. 8. *a*. Processus vermiformis vasorum spermaticorum.

bb Ramuli vasorum spermaticorum gyris expediti

cc Iidem ramuli recisi.

(Zzz). Ab ἀσκαρίζω, moveo. Promiscue quandoque sumitur & pro verme tereti & pro lato. Illustris Linnæus & in *palumbe ascarides* observavit. *Lumbricos ascarides Phocænæ* in capite, quos vermiculos lumbriciformes nuncupavit, vid. in Anatom. Phocænæ ad Piscium Historiæ *Missum* I. pag. 28. num. xxxi. & p. 31. num. xxv. tab. V. f. 5.

§ XXXV.

CL. II

CLASSIS II.

TAENIA.

Est Vermis articulatus (*A*). Ἕλμινθες πλατεῖαι.

* * *

(*A*) *Plinius* & teretes & latas TÆNIAS habet; *communiter* tænia vocatur lumbricus latus, & cucurbitinus, infinitis cucurbitinis pelliculis interclusis constans, cucurbitini dicti, quod singuli cucurbitæ seminum similitudinem referant, ex quibus vermibus palpitantibus coadunatis tænia integra constat & quandoque in longissimam seriem protenditur. Non intrabo in controversiam, an secundum *Hippocratem* lumbricus latus sit abrasio intestinorum alba, tota complectens intestina, intra quam cucurbitæ seminis similes animantes procreantur. Vidit *Moufettus* ejusmodi vermem latum miræ longitudinis, palpitantem & motu se locali commoventem, lamque lumbricos nil aliud esse existimat ac mucum inter intestina genitum, vel mucosam pituitam intestinorum frigiditate addensata loricæ pæ modo intestina interorsum ambientem. De hac controversia vid. autorem p. 297 & *Tysonem* in § seq. (comment. B) citatum, qui bene oculatus de *ore* & *ano* longissimæ tæniæ plura refert. Conferatur allegata Observatio ex Diario Hamburgensi. Inprimis: Dissertation sur le ver nommé TÆNIA ou Solitaire, par M. *Bonnet*, Mémoires de *Mathématiques* & *de Physique*, Tom. I.

§ XXXVI.

§. XXXVI.

1. TAENIA humana, *Mouf.* t. penult. *Listeri* Tope worm *Phil.* Tranf. n. 95. p. 60. 62. Vermis cucurbitinus. Tænia continua plana, fulcis longitudinalibus, *Linn.* brevis, compreſſa, alba, ſtriis utrinque 3. vel 4. profundis longitudinalibus, pone obtuſa, ore latitudine parallelo, bilabiato, lato Dn. *Bonnet* Tæniam ſpinoſam deſcripſit.
2. TAENIA in inteſtinis felis. *Redi* t. 17. f. 1. In inteſtinis canis, *ibid.* f. 2 (*B*).

* * *

(*B*) Tænias deſcribit, quod ſint candidæ, lacteæ longæque, planæ variasque ἐντομὰς ſive inciſuras habentes, quas vel contrahunt, vel pro lubitu expandunt in tantam quidem longitudinem, ſi quando quatuor ſive ſex transverſos digitos longi appareant, ut in longitudinem duarum ſpithamarum diſtendi queant, iterumque ad lubitum contrahi poſſint; inteſtinis adhærentes altera extremitate, in qua deprehenduntur quatuor puncta, quæ aliquando nigra, aliquando coloris quaſi cærulei apparent, quæque facilius animadvertuntur, quoties illi vermiculi extremitatem eam ex inteſtinis educunt. Plura de *Tænia* ſive lumbrico lato vel cucurbitino, qui deſiderat, evolvat ampliſſimum Diſcurſum D. *Tyſonis*, Phil. Tranſ. Nº. 146 p. 113. ibidemque figuram primam vermis 24. pedes longi, humani, & t. 8. f. 1. & 2. vermis canini 5. pedes longi, ubi etiam capita ſub microſcopio conſiderata, nec non Dn. *Bonnetum* pluresque autores apud eundem, demum ejuſdem quæſtiones reſolutas: 1.) Quelle eſt l'origine du Tænia? 2.) Comment le Tænia ſe propage-t-il? 3.) Y a-t-il pluſieurs eſpèces du Tænia? 4.) Tænia eſt-il un *ſeul* & *unique* animal, ou une chaine de vers? 5.) Le Tænia repouſſe-t-il après avoir été rompu? & 6.) Le Tænia eſt-il toujours ſeul de ſon eſpèce dans le même ſujet?

§. XXXVII.

CLASSIS III.

HIRUDO.

Eſt VERMIS aquaticus, ventre ſeſſili; cauda tereti, annulatus (*C*).

* * *

(*C*) *Nom.* SANGUISUGA. *Egel. Blut-Egel.* Horſe Lecher. Bloodſucker; nigræ ſubvirides, variæ. Corpus totum circulis, ut in lumbricis ambitur, quibus extenſis contractisque movetur. Gradiendo volutationibus utitur præcedente parte progrediens & reliquum corporis

Cl. III. Cl. III. Hirudo.

ad eandem ipsam conducens, ita tamen ex caudæ initiens corpus reliquum, quantum potest aut vult, extendat, sive recta ante se sive retro & reflexum; tum ore fixo caudam & reliquum corpus arcuatum attrahit, vel ad os usque contigue, vel quousque libuerit, os versus. Eluctatur corpore suo, ubi nemo putaret: adeo enim in tenuitatem se extendere & os acuere potest. *Aldrov.* Sunt sanguinis animalia sitientissima, eoque se affatim etiam ad animæ exspirationem nonnunquam replent. In stagnis generantur potissimum; per alimenti inopiam restagnantibus quoque aquarum sordibus se implent. Dicitur vermis hermaphroditicus, quod tamen nondum res est expedita secundum *Swammerd.* Anatomen vid. *Transf. Angl.* N°. 233. The parts of the male destinated to Generation are placed where the Neck ought to be. Habet Sanguisuga pediculos a quibus vexatur, in ore carunculas dentium instar. Nasus satis celeriter, plerorumque vulnus, quod infligunt, triquetrum est.

§. XXXVIII.

1. Hirudo vulgaris, ventre plano, dimidium fere digitum lato, ex flavo viridi, dorso nigricante *Ray.* Ad imum oris aut ad œsophagi initium tubercula seu carunculæ albæ. Hirudo depressa fusca, margine laterali flavo; Suecis Snigel, *Linn.* maxime in Anglia vulgaris. In aquis paludosis & in fossis, vivipara est, unico gaudet embryone, cui funiculus caudæ insertus est. *Idem* F. Suec. 1272.
2. Hirudo medicinalis Hirudo alia parva, tuberculis nonnihil aspera. *Ray.* (*D*). Hirudo depressa, nigra, abdomine subcinereo. *Suec.* Blod Igel. *Linn.*
3. Hirudo depressa, alba, lateribus acutis. *Linn.* Hirudo ore caudaque amplis. *Frisch.*
4. Hirudo marina Cornubiensis. *Ray.*
5. Hirudo marina, *Moufetti* p. 323. *Aldrov.* 733.

* * *

(*D*) Hac Medici utuntur, in fundo oris carunculæ dentiformes majores, acutæ, latæ & albæ, molles. Mire cutem perforat, relicto vulnere triquetro. In supina parte punctis cinereis. Passim in stagnis & fossis, inprimis paludosis; in putoribus & fluentibus etiam albæ & perexiguæ, quales vel piscibus aliquando adhærent. Ante aliquos annos in fundo meo civitatis inferioris Cyprinos breves sive Carassos in Fiscella servaveram, quos omnes post triduum ab hirudinibus consumptos inveni, non nisi sceletis superstitibus.

FINIS.

O B-

OBSERVATIO

Doctissimi Domini

J. A. UNZER

DE

TÆNIIS.

Jam absoluto TENTAMINE HERPETOLOGIÆ incidi in curiosam Observationem de VERMIBUS CUCURBITINIS, quæ extat in Diario Hamburgensi (*Hamburgisches Magazin*) Tomi VIII. Parte III. num. VI. Dignam judicavi latinitate donare, quo & Exteri ad hanc observationem attendant, & vel novis experimentis stabiliant, vel DUBIA ubi obvenuint resoluta nobis largiantur, MEA, quæcunque fuerint, *Observationi* cum pace amabili illustris autoris subjungam; forte annosa experientia eadem tolleret.

Observationem Dominus Autor *brevi historia absolvit sequentem in modum.*

Inter tria genera VERMIUM, qui in intestinis hominum stabulari solent, origo latorum, qui *tæniæ* vocantur, perpauxillum cognita est & expedita. In eo *omnes autores conveniunt* „ teretes intestinorum Vermes non alios esse nisi vulgares lumbricos terrestres" qui per lacticinium, a quo in corpore nostro pabulum sumunt, ita mutant colorem, ut pro iis non haberentur, qui revera sunt, si experimenta eorum gratia instituta non sufficienter comprobassent, *lumbricos terrestres* etiam extra corpus animatum plane eondem colorem induere, lacte nutritos. Quum vero hæc animantia in aqua versantur, & sæpius in aqua repetiuntur, nihil magis probabile est,

 quam

quam quod ipsorum *ovula potatu* ingurgitemus, ubi per intercapedinem inordinatæ & tardiusculæ concoctionis, calore naturali mediante excluduntur & nutritio succo adolescunt

ORTUS latorum tam facile detegi nequit, quia rarissime extra corpus nostrum inveniuntur, cessatque sufficiens ratio, qua comprobaremus hos cum illis (teretibus) ejusdem esse originis, notavit quoque Dn. *Linnæus* in suo systemate naturæ, tanquam insolitum quid, vermes latos aliquando extra corpus hominum & animalium offendi: „ Tænia, inquit, huc usque pro specie parasitica habita est, quum „ in hominibus, canibus, piscibus frequentissime solitaria reperta „ fuerit, & maximum negotium illis facessat, qui in indaganda ge„ neratione animalium diligentem operam contulerunt. Ego vero „ in itinere Reuterholmiano-Dalekarlico anno *1734.* constitutus in „ præsentia septem sociorum meorum hanc inter ochram acidularem „ Jaernensem inveni, quod maxime miratus sum, quum aqua aci„ dulari ejusmodi tænias expellere plurimi tentant. Hinc sequitur, „ vermes istos non oriri ex ovis insectorum, muscarum vel similium „ (quod si fieret nunquam multiplicari possent intra tubum intestina„ lem, & secundum gradum metamorphoseos perirent) sed ex ovis „ vermium prædictorum, una cum aqua bibendo haustis; unde pa„ tet, medicamenta insectis adversa non per consequens vermes ne„ care." Raritas ejusmodi observationum attentionem meretur; forte non injucundum erit, aliam hoc loco annuntiasse: „ Fœmina „ quædam dolorosis tumoribus & excrescentiis, quæ hæmorrhoides „ cœcas concomitari solent, *Germ* Maßtömer/ Feigwarzen/ Zacken „ vocatis, per plures annos vexata, statis temporibus, quibus „ ejusmodi *tænias* excernebat, longe majores a *Condylomatibus* sen„ sit dolores, & solita medicamenta tunc ullum levamen conciliare „ non valebant, consilio igitur accurrendum fuit, ut vermes expel„ lerentur, sed profligatis antiquis succedebant novi paucis abinde „ diebus."

Suspicionibus judicavi de *aqua* non nisi a *certo fonte* ad usum quotidianum hausta. Postquam usus hujus aquæ fuerit intermissus, non solum *condylomata*, sed & *tæniæ* simul & ultroneæ disparuerunt; sic me conjectura duxit, aquam hujus putei continere copiam ovulorum taeniarum Attentionem suadebam, quæ plura revelabat. Ipsi vermes sese manifestabant. Nonnulli hic illic in aqua exanimati, nonnulli vivaces; sed præcipua observationum fuit coadunata horum vermium series ad longitudinem duorum palmorum, qui singuli ante-

teriore corporis parte invicem cum posteriore mutuo & arcte cohærebant, non aliter ac aliquando in corporibus animantium offenduntur. Vitam agebant omnes, modusque quo sibi invicem alimenta communicant, naturæ suæ insitus propriusque videtur. Hæc observatio simul resolutionem maxime probabilem tradit quæstionis „quare ejusmodi vermes rarissime extra corpora viva offendantur?" Quippe revera eorum cognitio accuratissima habenda est, si certi esse volumus, illos eosdem esse, qui in intestinis stabulantur. Distinguunt sese partim colore, partim magnitudine. Vermes aquæ fontalis, saturate grisei erant coloris super rubescente, palidiore tamen colore quam in lumbricis terrestribus. Qui ex corpore prodeunt albescunt; & haud difficulter comprehendimus, quod circa latos eadem subsit causa, quæ est juxta teretes, nimirum *succi lactei* usus. Vermes fontales *dimidio* erant *minores* præ illis ex intestinis; & quid mirum? quum nec *calore*, nec lacticinio nutritio fruantur. Quodsi in posterum paulo accuratius ad differentias attendere velimus, nullus dubito, quin *lati* vermes tam crebro, quam iterum iterumque teretes, in aqua tali comparerent; qua ad potum utuntur illi, qui cruciatibus eorum sunt afflicti. Insuper ex hac relatione cautio suadet; ne MEDICUS leviter judicet de regimine obsonii potusque ægrotorum, etiamsi juxta rigorosissimam methodum comprobare possit, originem morbi unice in Plethora vel in acrimonia corrosiva esse quærendam; ad quas ambas causas multi de hæmorrhoidibus cæcis judicantes tantummodo tefugiunt (*).

ALTONA. J. A. UNZER.

DUBIA
nobis
OBORTA.

I. Non ausim affirmare, in eo omnes autores convenire: TERETES intestinorum VERMES non alios esse, nisi VULGARES LUMBRICOS TERRESTRES. Autores in Commentariis ad §. XXXII. & XXXIII. in medium producti non omnes *Moufetum* sequuntur, nedum illi qui anatomen & *terrestrium* & *intestinalium* susceperunt. Con-

(*) D. *Herrenschwands* remedii *Helveti* specifici contra Tænias, mentionem fecit DN. *Bonnet*. cit. Dissert. sua de tæniis.

Consideratis quippe structura & habitu corporis amborum, non levis apparet differentia inter teretes Spül-Würmer/ Kinder-Würmer/ & inter teretes terrestres, Regen-Würmer ex mente omnium autorum, nisi mirabilem finxeris metamorphosin. Intestinalibus nullum cingulum, nulla fascia in dorso; omnibus terrestribus, una specie excepta, si recte observavit *Redi*, constanter fascia adest; hi per integram longitudinem visibilibus instructi annulis, quibus illi omnino carent. Circa cingulum (*comment. Qqq*) sive fasciam modus congrediendi in terrestribus haud difficulter omni tempore observatur, congressus intestinalium longe alius (*comment. Tyy*) differunt itaque & interanea inter *utrosque* haud parum. *Terrestres* porro habent asperitates ventrales & laterales, adeo ut autores eas pro pedibus analogicis venditaverint, anguium more (*comment. Ppp*). Color nihil facit ad rem; si causa lumbricorum modo fuerit transacta, de lacticinio mox conveniremus. In renibus luporum nonnullos lumbricos, fœminas omnes, offendi saturate sanguinei coloris, mares perpallidos in uno eodemque receptaculo, unoque tempore. Mares quoque & fœminæ *intestinalium* valde distinguuntur a maribus fœminisque *terrestrium*. Vide figuras nostras ad naturalem magnitudinem factas & expressas, quæ sine difficultate cum terrestribus conferri possunt, & *quæ plura*.

II. Dubium. Quæritur, an Lumbrici terrestres sua natura ita sint comparati, ut ipsorum ovula aqua hausta in corpore animante excludi & nutriri possint? Natura lumbricorum *terrestrium* frigidula est, caloris impatientissima. Domicilia sua habent in terra, hinc & *intestina terræ* vocantur; non exeunt e terra, nisi communiter *noctu*; radios solis vel ex aurora fugiunt, conduntque corpora sua vel sub terra, vel in locis mere umbrosis & sub lapidibus, si in fimetis stabulantur, non quærunt calida sterquilinia, quod in hortis nostris observare licet, sed emortua, quin potius recenti fimo tecti statim moveantur, ut sese vel nimio calori vel fervori subtrahant, & ubi exitum non inveniunt, exspirant. *Intestinalium* natura plane diversa & contraria; impatientissimi enim sunt liberi aëris, qui ipsis mortem fert. OVULA (vid. figuras nostras) longe alia prae ovulis lumbricorum *terrestrium*, (consule *Valisnierum*): horum pastum dixeris *terram adamicam* (*), non lacticinia qualiacunque, illam quidem aqua rorali fracidam. Neutiquam aquam quærunt sed aversantur, & cum non nisi ex casu in aquis reperiuntur, ex aqua cito emergere al-la-

(*) Reine Erde.

laborant, quod in aqua subsistere nequeunt, glebæ terræ adscripti vermes, nedum, quod ova ponerent in aquam, unde cum aqua hausta ovula ingurgitaremus: nam *terrestres* vulgares nihil commune habent cum fluido. Certissime exploratum habemus, ova sua singulari figura supra terram sub herbis ex averso sole deponere. Jam dixi, colorem nihil ad rem facere; nec opus est experimento cum lacte, non lac nec aquam bibunt *terrestres*, sic & lac intestinale & hypothesis super eo fundata fallere possunt. Sed sume vel patinam aqua plenam, talem quidem, ex qua evadere non possit lumbricus; successive mutabit quidem colorem, quasi febri correptus; & quo fiat pallidior vermis, eo morti erit proximior in aqua. Non est opus, ut hæc omnia conferrem cum teretibus intestinorum lumbricis. Differentia est in aprico, unde difficulter mihi persuadere possum, intestinales lumbricos non nisi lumbricos esse vulgares & terrestres. Uberius hanc materiam tractavi in Schediasmate de ORIGINE VERMIUM, in specie PERICULORUM corporis humani, quod cum *societate* nostra communicavi. Sed quid dicendum de *Lumbrico* tereti *aquatico* (§. XXXIII), in specie de *Lumbrico Gordio*, *Linnæi*? Gunneyworm *Hughesii* (comment. *Univ*) *Sloanius*, *Kampferus*, *Listerus*, *Aldrov*. *Linnæus* uno ore affirmant, morbum, quem inprimis *Aegritæ* ex hoc verme contrahunt, aquæ haustæ originem debere, vermesque ex ovulis in aqua fluctuantibus intra corpus humanum generari. Sed unde est, quod Gordius commorari nolit in corpore humano, nedum in intestina ingredi, ubi tamen exclusus dicitur, sed *ex transverso* per corpus *in lumbis*, *pedibus*, *brachiis* exitum quærat, non interanea, quod mirum, sed carnem cutemque perforans, vermis agilis & inquietus? Sane majori probabilitate militat *Hughesius*, quod potius *per poros* intrent in cutem lavantium negotioli & pertenues vermes, non intrantes in viscera, sed rursus exitu ex cute sibi prospicientes, quam quod haustis ovulis vel in Stomacho (quod *Aristoteles* propter concoctionem absolute negat) vel in intestinis citius excludantur; utique, me judice, concoctione & digestione citius destruerentur ovula lumbricorum in plane alio elemento, natali suo elemento, fluido scilicet aqueo, e diametro contrario, nisi hypothesin illam alteri hypothesi superinstruere velis; ovula lumbricorum vel terrestrium vel aquatilium in stomacho vel in intestinis non digerenda sua natura. Nullam video difficultatem, quare vel in microcosmo vel in aliorum corporibus animantium vivis stamina verminosa adesse nequeant, & quidem sui

generis, etsi non in omnibus exirescant; sic opus non habeo, inter tot DUBIA fluctuans, vermes tam operose aliunde allicere, ut probabilitas vix probabilis appareat, multisque difficultatibus obnoxia; & unde, quæso, derivarem varios variarum partium corporis vermes, de quibus in *Comment. Wratisl.* plures vide apud *Paulinum* de morte verminosa. INSECTA & VERMES orbem valde speciosum conficiunt, ut vel genera vel species per secula maneant inexhausta; licèt autem genera in similitudine specierum, species vero in similitudine individuorum consistant, species tamen & individua per se manent diversa, longeque abest, ut eadem essent.

III. Quod ad *Tænias* attinet, non adeo miror, sicubi in aqua inveniantur, quæ cum tæniis intestinalibus similitudinem habeant: mirarer potius, si TÆNIÆ & pro aqua & pro intestinis animantium essent procreatæ: ulterius, quod nunc demum in aqua ad usum quotidianum & quidem ex publico puteo *tæniæ* earumve ovula comparuerint, & quantum novimus, unica fœmina ex tota universitate, *tæniis* fuerit infecta atque cruciata. Cæterum meo qualicunque modulo judicii, causa TÆNIARUM non melior, nec harum jura pinguiora esse queunt, quam *lumbricorum* sunt aquaticorum, hi non pro terra nec pro intestinis animalium, sed pro aqua; terrestres vero non pro corporibus vivis, nec pro aqua, sed pro terra; prout *Ascarides* paludum non pro corporibus & aqua stagnali, neque pro sicco, sed pro palude existere, sentio. Ipse Doctissimus Autor ait, quod Ortus latorum sive tæniarum tam facile detegi nequeat, quia *rarissime* extra corpus nostrum inveniuntur; sic ulteriori experientia opus habemus. Cæterum cum D. *Bonneto* facimus tæniam non esse coadunatam vermium seriem sed pedem figo.

LACTANT. III. *de falsa Sap.* VI.

Ubi Sapientia est? Ut neque Te omnia fere putes, quod DEI est, neque omnia nescire, quod *pecudis*. Est enim aliquod medium, quod sit *hominis*, scilicet: SCIENTIA CUM IGNORATIONE CONJUNCTA & TEMPERATA.

AB. I.

Fig. 2

Fig. 3

r Sculp

